БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 15 (3814). 18 ПАЙШАНБА ЯНВАРЬ 1979 й.

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

▲ КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко кеча Софиядан Ватанига жўнаб кетдилар. Улар БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живковнинг таклифига биноан дўстона қисқача визит билан бу ерга келишган эди.

Л. И. Брежнев ва К. У. Черненко ўртоқлар шу куни Ватанига қайтиб келдилар.

▲ 17 январь куни Кремлда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов раислигида СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди. Мажлис давлат ҳаётининг бир қанча муҳим масалаларини кўриб чиқди.

▲ 1979 йил 16 январь куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос — 1072» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

• Тошкент — мамлакатга

ФАХРЛИ БЕЛГИ БИЛАН

Пойтахтимиздаги «Геологоразведка» заводида ишлаб чиқарилаётган геология ускуналари мамлакатимизнинг турли жойларида фойдали қазилма конларини топиш ва ўзлаштиришда ғоят қўл келяпти. Буни ҳисобга олган коллектив маҳсулот сифатини яхшилашга эътибор беряпти.

Январь ойининг ўзида корхонада ишлаб чиқарилаётган яна бир пармалаш ускунасига давлат Сифат белгиси берилди. Фахрли беш қиррали белги қўйилган пармалаш ускуналарининг дастлабки туркуми Камчатка ва Сибирь геологлари ихтиёрига жўнатилди.

Завод ишчилари йил охиргача Сифат белгиси қўйилган 15 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашяптилар.

ТАКОМИЛЛАШГАН ПРИБОР

«Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмасида яратилаётган янги-янги приборлар аниқ ва пухта ишлаши билан ажралиб туради. Корхонада ишлаб чиқариш ўзлаштирилган янгиликлардан бири пахтанинг намлигини ўлчовчи УЗ—8 приборидир.

Янги приборларнинг тажриба тариқасида тайёрланган дастлабки туркуми республикамизнинг пахта тозалаш заводларига юборилди.

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ — БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИГА

Ўзбекистон пойтахтининг районлари 1979 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилишмоқда

Пойтахт районларида партия-хўжалик активи йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда ўтган йилги иш якунлари ва беш йилликнинг тўртинчи йилдаги вазифалар муҳокама қилинди. Газетанинг аввалги сонларида биз Ҳамза, Куйбишев, Сергели, Ленин, Фрунзе, Киров ва Собир Раҳимов районларининг партия— хўжалик активи ҳақида хабар қилган эдик. Бугун яна икки район— Октябрь ва Чилонзор районларидан хабарларни эълон қиляпмиз. Кеча ана шу районларда бўлиб ўтган партия-хўжалик активи йиғилишларида 1979 йил учун социалистик мажбуриятлар муҳокама этилиб, қабул қилинди.

Пойтахт меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятларида КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь Пленумлари томонидан совет халқи олдига қўйилган улкан халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этиш билан боғлиқ ишлаб чиқариш самарадорлиги ва меҳнат унумдорлигини янада оширишнинг, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг сифатини яхшилашнинг янги марралари белгиланган.

Пойтахт меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йилига олган социалистик мажбуриятларида СССР Олий Советига бўлажак сайловларни юксак унумли меҳнат билан нишонлашга аҳд қилганликларини ифода этмоқдалар.

Октябрь райони

Бу ерда район партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналарининг, илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотларининг, савдо ва маиший хизмат корхоналарининг 1978 йилдаги иш якунлари ва партия ташкилотларининг КПСС Марказий Комитети ноябрь (1978 йил) Пленуми қарорлари асосида беш йилликнинг тўртинчи йилида самарадорлик ва иш сифатини янада ошириш бўйича вазифалари кўриб чиқилди.

Муҳокама қилинган масала бўйича Ўзбекистон КП Октябрь район комитетининг биринчи секретари Х. Х. Тошхўжаев доклад қилди.

Докладчи ва йиғилишда сўзга чиққан тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари П. Шаропов, «Жилстрой» трестининг бўёқчиси Н. Шубина, «Тошкентпиво» бирлашмасининг бош директори Г. Гуржиев, бадиий буюмлар фабрикасининг тўқувчиси М. Юнусова, «Ташгипрогор» лойиҳа институти партия ташкилотининг секретари В. Хиниц ва бошқалар халқ хўжалик планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани ташкил этиш тажрибаларини умумлаштириб, ўз диққат-эътиборларини беш йилликнинг тўртинчи йилида меҳнат коллективлари олдида турган вазифаларга жалб этдилар.

Пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутилмоқда.

Актив йиғилиши қатнашчилари Октябрь райони меҳнат коллективларининг 1979 йил учун социалистик мажбуриятларини муҳокама этиб қабул қилдилар ҳамда Чилонзор райони меҳнаткашларини социалистик мусобақага чақирдилар.

Йиғилиш ишида Чилонзор ва Акмал Икромов районлари меҳнат коллективларининг вакиллари иштирок этдилар.

Актив йиғилишида Ўзбекистон КП шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин сўзга чиқди.

Чилонзор райони

Чилонзор район партия ташкилотининг партия-хўжалик активи йиғилишида саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари, илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик муассасалари, савдо умумий овқатланиш, маиший хизмат корхоналарининг 1978 йилдаги иш якунлари чиқарилиб, КПСС Марказий Комитети ноябрь (1978 йил) Пленуми қарорлари асосида беш йилликнинг тўртинчи йилида самарадорлик ва иш сифатини ошириш бўйича район партия ташкилотининг вазифалари аниқланди. Район партия комитетининг биринчи секретари Т. С. Содиқов доклад қилди.

Ўтган йили юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичлари билан нишонланди. «Қолоқларсиз ишлайлик», «Бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажарамиз» шиори остидаги ташаббуслар кенг улоч ёйди. Қишлоқ меҳнаткашларига оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича катта ишлаб қилинди. Корхоналар коллективларининг фаолияти 2-пойафзал фабрикасининг директори М. М. Маърупов, 153-қурилиш трестининг бошқарувчиси Б. С. Муҳитдинов, сут саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси В. П. Третьякова ва бошқаларнинг нутқларида чуқур таҳлил қилинди.

Актив йиғилишида 1979 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. Мавжуд ишлаб чиқариш резервлари ҳисобга олинди. Уларни ишга солиш янада юксак меҳнат унумдорлигига эришиш имконини беради. Йиллик планни муддатидан илгари адо этиб, қўшимча бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш белгиланди.

Йиғилиш ишида мусобақадош Октябрь райони делегацияси иштирок этди. Чилонзор, Акмал Икромов ва Октябрь районлари меҳнаткашларининг 1979 йилдаги социалистик мусобақаси тўғрисида шартнома имзоланди.

Йиғилишда шаҳар партия комитетининг секретари Б. Ғ. Ҳалилов сўзга чиқди.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

АГИТПУНКТЛАР ВА САЙЛОВЧИЛАР КЛУБЛАРИНИНГ КЎРИК-КОНКУРСИ

Тошкент шаҳар партия комитети, Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети жойларда оммавий-сиёсий ишларни янада яхшилаш, СССР Олий Советига сайловлар ўтказишга қизғин тайёргарлик кўриш мақсадида республика пойтахтида доимий ишловчи энг яхши агитпунктлар ва сайловчилар клубларининг кўрик-конкурсини ўтказишга қарор қилдилар. Кўрик-конкурснинг низомлари ишлаб чиқилди. 1, 2, 3-ўринларни эгаллаган ғолибларни мукофотлаш учун тегишли даражадаги дипломлар таъсис этилди, шунингдек қимматли совғалар белгиланди. Шу йилнинг март ойида кўрик-конкурснинг якунларини кўриб чиқиш учун Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари М. Ф. Солдатов раислигида комиссия тасдиқланди.

ЭНГ ЯХШИ ДОИМИЙ ИШЛОВЧИ АГИТПУНКТЛАР ВА САЙЛОВЧИЛАР КЛУБЛАРИ УЧУН ШАҲАР КЎРИК-КОНКУРСИ ТЎҒРИСИДА

НИЗОМ

Энг яхши доимий ишловчи агитпунктлар ва сайловчилар клубларининг шаҳар кўрик-конкурси доимий ишловчи агитпунктлар ва сайловчилар клубларида оммавий-сиёсий ишларни янада яхшилаш, уларнинг фаолиятини бутун йил бўйи, айниқса СССР Олий Советига сайловлар даврида активлаштириш мақсадида эълон қилинади.

Шаҳар партия комитети ва Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети комиссияси кўрик-конкурс якунларини кўриб чиқишда қуйидаги шартлар ҳисобга олинади:

— доимий ишловчи агитпунктлар ва сайловчилар клубларининг перспектив ва календарь планларининг сони ва уларнинг сифатли бажарилиши: ўтказилган оммавий-сиёсий тадбирларнинг самарадорлиги;

— агитпункт ва сайловчиларнинг клубларига бириктилган агитаторлар ва сиёсий ахборотчиларнинг фаолиятлари;

— партия ташкилотлари, муассаса ва корхоналарнинг оталиқ ишлари;

— агитпункт ва сайловчилар клубларининг сиёсий ва методик зарур адабиётлар билан, КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари, СССР Олий Советининг сессиялари материаллари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг асарлари ва китоблари бўйича сиёсий доклад ва суҳбатларнинг текстлари билан таъминланганлиги;

— агитпункт ва сайловчиларнинг клубларида савол ва жавоб кечалари, тематик кечалар, революция, гражданлар ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, социалистик мусобақа ғолиблари билан сайловчиларнинг учрашувлари мунтазам ўтказилганлиги;

— меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий-сиёсий активлигини оширишга, давлат плани ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун оммавий ва таъсирчан мусобақани авж олдиришга, тошкентликларнинг коммунистик меҳнат, юксак маданиятли ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳар номини олиш учун курашга ўтказилган оммавий-сиёсий ишларнинг самараси ва таъсири.

— агитпунктлар ва сайловчиларнинг клубларида ўтган сайлов кампанияси даврида, Улуғ Октябрь социалистик революциясини нишонлашга тайёргарлик даврида ва СССР ва Ўзбекистон ССР янги Конституциялари лойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси мобайнида тўпланган иш тажрибаларини акс эттирувчи умумлашган материалларнинг салмоғи; оммага ғоявий-сиёсий таъсир ўтказишнинг барча форма ва воситалари: оғзаки агитация, матбуот, радио, телевидение, кино, маданий оқартув муассасалари фаолиятидан фойдаланилиши;

— партиямиз ички ва ташқи сиёсати масалалари юзасидан сермазмун суҳбатлар ўтказишга, шунингдек, сайловчилар ва турар жойларда индивидуал иш олиб боришга қодир бўлган, энг яхши тайёргарлик кўрган обрўли коммунист, комсомоллардан иборат агитаторлар ва сиёсий ахборотчилар составининг доимо мустаҳкамланиб бориши.

• Қурилиш майдонида

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 4-қурилиш тресты 19-қурилиш бошқармасининг бинокорлари СССР Олий Советига сайловлар кунини меҳнатда муносиб совғаларни қўлга киритиш билан кутиб олиш учун курашишмоқда. Бошқарманинг Евгений Иванов ва Константин Кубанцев бошлиқ комплекс бригадаларининг азаматлари

БУГУН

Юнусободнинг Б— 1 микрорайонида турар жой ва Ҳамза районидаги Шастри кўчасида 400 ўринли ётоқхона бинолари қурилишини тугаллаб фойдаланишга топширишди.

ЗАВОД ҚУВВАТИ ОРТАДИ

3-ун заводи коллективи ўтган йилнинг бошида Куйбишев районидаги саноат корхоналари орасида биринчи бўлиб беш йилликнинг уч йили топшириғини муддатидан илгари бажариш ташаббуси билан чиқанди. Азаматлар бу ваъдаларини Улуғ Октябрь байрами арафасида шараф билан адо этишди. Уч йил мобайнида планга қўшимча 2.5 миллион сўмликка яқин юқори сифатли маҳсулот тайёрланди. Бундан ташқари коллектив меҳнат унумдорлигини ошириш, планга қўшимча фойда олиш, биринчи сортли ун тайёрлаш бўйича топшириқларни ҳам ортиғи билан адо этди.

Шу кунларда корхонада ҳар куни пландаги 150 тонна ўрнига 155— 160 тонна маҳсулот тайёрланяпти. Тўлқин Шоюнусов, Шукур Абдусаломов бошлиқ бригадаларнинг аъзолари техникадан маҳорат билан фойдаланиб, кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга барчага намуна бўлишяпти. Бу бригадалар ўтган йили 7 октябрда йиллик топшириқни бажаришганди. Илғорлар ҳозир 1979 йилнинг май-июнь ойлари ҳисобига маҳсулот тайёрлашяпти.

Бу йил завод коллективи учун анча тиғиз план белгиланди. Йил давомида тўққиз миллион сўмликка яқин ёки ўтган йилдагидан 600 минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқариш керак. Шунинг учун ҳам ишчилар мавжуд имкониятларни ишга солиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини янада ошириш учун интилишяпти.

Ҳозир корхонанинг тегирмон цехи реконструкция қилиняпти. Бу иш тугаллангач завод кунига 180 тонна ёки ҳозиргидагидан 20— 25 тонна кўп маҳсулот ишлаб чиқарадиган бўлади.

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

Яқинда Куба халқининг эксплуататор синф зулмидан озод бўлганига йигирма йил тўлди. Шу муносабат билан Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида партия ҳамда комсомол комитетлари уюштирган интернационал дўстлик кечаси бўлиб ўтди. Анжуманда шаҳримизнинг олий ва ўрта махсус ўқув юртларида билим олаётган кубалик, африкалик ва бошқа чет эллик студентлар иштирок этишди. Кубалик студентлар ўз мамлакати, социалистик тараққиёт йўлидан шаҳдам бораётган Куба халқи ҳамда бу ишда уларга дўстона ёрдам бераётган Совет Иттифоқи ҳақида фахрланиб сўзладилар. Сўзга чиққан бошқа чет эллик ёшлар Куба ёшларига янги улкан зафарлар тилашди, прогрессив инсониятнинг синалган дўсти, чин интернационалист совет халқи шаънига чуқур ва самимий миннатдорчилик изҳор этдилар. Кеча қатнашчилари озодлик ва дўстликка бағишланган қўшиқларни ижро этишди.

Дунёнинг кўпгина мамлакатларидан келган ёшлар фан чўққиларини эгаллаётган ана шу институтда интернационал дўстлик кечалари тез-тез ўтказилмоқда.

С. МАМАЖОНОВ.

БУТУНИТТИФОҚ АҲОЛИ РЎЙХАТИ ЎТМОҚДА

КАТТА ВА МУҲИМ ВАЗИФА

РЕПОРТАЖ

Лена Назарованн таниш унча қийин бўлмади. Қўлига счетчик кўтариб олган, пальтосининг чап томонида «Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати» значоги тақилган, қўлида махсус чемоданчаси бўлган бундай ҳисобчиларни ҳозир Тошкентда кўплаб учратиш мумкин. Лена ҳам ўз участкасини алоҳида масъулият билан айланиб чиқяпти. Унинг дафтарида кимнинг уйига эрталаб, кимникига эса кечқурун бориш ёзиб қўйилган. Бу кишилар иш пайтида бўлганида уларни ахтариб овора бўлмаслик учун олдиндан пухта ўйланган тадбир. Сарикул кўчасида аҳоли рўйхатини олиш унга топширилган. 12-уйнинг 2-квартирасида Ленани оила бошлиғи, Тошкент тепловоз ремонти заводи ишчиси Петр Иванович Немикин табассум билан кутиб олди.

— Менинг биографиямда жуда кўп рўйхатлар бўлиб ўтган дейди у. — Уларнинг ҳар қайсиси ўзига хос даражада эсда қолган. Ҳозир ўтаётган рўйхат ҳам муҳим аҳамиятга эга. Чунки одамларимиз ҳозир тўқ ва фаровон турмуш кечирмоқда. Оддий ишчиларнинг фарзандлари хоҳлаган касбини эгаллаш учун бизда ҳамма шароитлар муҳайё. Масалан, менинг қизларим музикага қизиқишади. Бунинг учун барча эшиклар уларга очиб қўйилган.

Лена Петр Ивановични жуда қизиқувчанлик (суратда) билан тинглаяпти. Лենанинг биографиясида эса фақатгина ҳозир ўтаётган Бутуниттифоқ иккинчи аҳоли рўйхати. У бу ишда актив иштирок этаётган бўлса ҳам аҳоли рўйхати аҳамиятининг қанчалик муҳимлигини кекса авлод вакили ҳикоясидан яна бир бор чуқур ҳис этмоқда.

Лена аҳоли рўйхатининг биринчи куни топшириқларини бажариб бўлиб, Наталья Землякова ва Надежда Петрушевалар билан биргаликда ўзларининг инструкторлик участкасига йўл олди.

Қизлар бугунги ишлари таассуротларини хаяжонланиб бир-бирига гапириб боришарди. Улар учун, Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти студентлари учун Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатининг биринчи куни жуда қизиқарли ўтди. Эсда қоладиган жуда кўплаб учрашувлар, мароқли суҳбатлар ана шу биринчи кунда бўлиб ўтди. Аммо асосий вазифа эса бугун бажарилган ишлар учун ҳисоб беришдан иборат. Участка контроллер — инструктори А. Ҳайдаров улар тўлдирган ҳар бир рўйхат қоғозини синчиклаб кўздан кечиряпти. Хатолар, ноаниқликлар унда бўлмаслиги **керак.** Бу ердаги маълумотлар кейинчалик умумлаштирилади. Уларнинг жуда аниқ ва тўғри бўлиши эса кўп жиҳатдан ҳисобчиларнинг тайёргарлигига боғлиқ. Ҳисобчилар аҳоли рўйхатида бош роль ўйнайдилар.

...Ленин районидаги 3-рўйхат бўлимига унга бириктилган 8 та инструкторлик участкасидан хабарлар келиб турибди. Бўлим мудири Татьяна Павлова ва бўлим ўринбосари Алексей Казаковлар тўпланган ҳужжатларни синчиклаб текширмоқда. Рўйхат бўйича комиссия раиси Шамил Гарифуллиевич Шафиев ҳам шу ерда. Унинг қиёфасида хотиржамлик. У Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг декани ҳам. У бугун студентлардан аҳоли рўйхатини ўтказиш бўйича одатдан ташқари биринчи имтиҳон оляпти. Ўтаётган аҳоли рўйхатини ташкил этиш бўйича у студентлар билан кўпгина тушунтириш суҳбатлари олиб борди. Студентларга ана шундай муҳим вазифа ишониб топширилган. Шунинг учун ҳам Шамил Гарифуллиевичнинг чарчоқ қиёфасида бугун аҳоли рўйхатининг биринчи куни ёзиб олинган қоғозларни кўрганда табассум пайдо бўлди. Имтиҳон муваффақиятли ўтди.

...Аҳоли рўйхатини ўтказиш бўйича Ленин район штаби район совети ижроия комитети биносида жойлашган. Махсус ажратилган хонада аҳоли рўйхатини муваффақиятли ўтказиш учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган.

Районимиз ҳисобчилари учун аҳоли рўйхати унинг бошланишидан бир соат илгари бошланди,— дейди штаб инспектори В. Слепченко,— чунки темир йўл вокзали бизнинг районимизда жойлашган. Шунинг учун ҳам 228 ҳисобчи 16 январь соат 23 да Тошкентдан жўнаб кетаётган транзит йўловчиларни рўйхатга олишни бошлаб уларнинг қўлига Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатидан ўтганлиги тўғрисида справка бердилар. Студентлар вокзалдан чарчаган ҳолда қайтсаларда дастлабки қизиқарли учрашувлардан ҳурсандлиги кўриниб турарди. Масалан, Виктор Шербаков ўзининг монтажчилар бригадаси ҳақида гапириб берди. Бригада ёшлари Самарқандга боришиб, монтаж ишларини тезлаштириш бўйича тадбир белгилашди. Виктор уларга аҳоли рўйхатига ўтишни таклиф қилганда бригада ёшларидан бири қувноқлик билан таклифимиз муваффақият қозонади, чунки у бутунлай эсда қоладиган учрашувга тўғри келди, деди. Албатта, фақатгина шу туфайли муваффақият қозонилмайди. Аммо шуни тан олиш керакки, ҳисобчилар фақатгина ўз ишларини виждонан олиб бораётганликлари йўқ. Ҳатто одамларга қувонч ҳам шодлик ҳам бахш этяптилар. Бугун олинган рўйхатлар бундан гувоҳлик бериб турибди.

...Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатининг биринчи куни ана шундай якунланди. Биз фақат бир райондаги ишлар ҳақида ҳикоя қилдик. Худди шу куни бутун Тошкент бўйлаб 2788 ҳисобчи иш бошлади. 82 та рўйхат бўлимлари, 600 та инструкторлик участкалари иш олиб борди. Ҳамма жойда ҳам ҳисобчилар ўзларига топширилган катта ва муҳим вазифа масъулиятини чуқур ҳис этиб ишладилар.

Б. БАНДОРИН.

Яқинда бадиий буюмлар фабрикасида гул тикувчи янги автомат машиналар комплекси ишга тушди. Материалга гул тушириш жараёнининг автоматлаштиши натижасида ишлаб чиқариш унумдорлиги ҳам анча ошди. Ҳозир корхонада ишлаб чиқаришни механизациялаш борасида катта тадбирлар амалга оширияпти.

СУРАТДА: зарбдор ишчи — моҳир гул тикувчи Рафиқа Отабоева янги автомат комплексини бошқармоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

БУГУН

бу ерда яна бир 48 квартирали турар жой биносининг қурилиши бошлаб юборилди.

Объектда Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 159-қурилиш тресты 13-қурилиш бошқармасининг Ленин ордени кавалери Тўлқин Самиғов бошлиқ бригадаси меҳнат қиляпти.

Бино қурилиши шу йилнинг охирига қадар битказилади.

•

БИНОКОРЛИК ИШЛАРИ БОШЛАНДИ

Кейинги пайтларда Киров районидаги Темирязев кўчасининг жамоли жуда ўзгариб кетди. Кўчанинг икки томонида кўп қаватли турар жой бинолари қад кўтармоқда. Яқинда биринчи қаватида «Гастроном» магазини жойлашган 72 квартирали турар жой биноси фойдаланишга топширилган эди. Унинг ёнида 36 квартирали ғиштли турар жой биноси қуриляпти.

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

602-Тошкент — Октябрь сайлов округи жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективларининг вакиллари сайлов олди кенгашида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали **Дмитрий Фёдорович Устинов** билан Тошкентдаги 115-мактаб ўқитувчиси **Мавжуда Саидовна Саматова**нинг СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилганлиги тўғрисидаги қарорларни қўллаб-қувватладилар.

Бинокорлар беш йиллик вахтасида

КАТТА МАҚСАДНИ КЎЗЛАБ

— Трестимиз коллективи ўтган йили унумли меҳнат қилди,— дейди трест бошлиғи В. Калибердин.— Пойтахт марказида кўплаб осмонўпар бинолар қурилишида қатнашдик. Кўплаб уй-жойлар, болалар боғчалари ва маъмурий биноларни фойдаланишга топширдик. Халқлар дўстлиги майдонида кино-концерт зали, «Москва» меҳмонхонаси, Тошкент область ижроия комитетининг маъмурий биноси каби қатор объектлар қурилишида юксак сифат ва суръатга эришдик. Йиллик планни муддатидан илгари бажариб, планга қўшимча бир неча ўн минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этдик.

Ҳа, дарҳақиқат, Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 11-«Висотстрой» қурилиш тресги беш йилликнинг учинчи йилини зарбдор иш суръати билан якунлади. Бу йил эса янада унумли ишлашмоқда. Трест бўлинмаларида беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини барвақт адо этиш учун социалистик мусобақа авж олдирилган. Меҳнат беллашувларида Бош почтамтни қураётган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамид Қорабоев, телевизион минора қурилишида ишлаётган П. Костенко ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг газета ротацияси корпуси қурилишида меҳнат қилаётган Н. Егоров бошлиқ бригадаларнинг азаматлари катта ҳисса қўшишди.

17-қурилиш бошқармасининг коллективи ўртасидаги меҳнат беллашувида ғолиблик қилаётган Николай Егоров бошлиқ бригада январь ойининг биринчи ярми планини 40 процент ошиғи билан адо этди.

Бу бригада Тошкент марказида қад кўтарган қатор турар жойлар қурилишида фидокорона меҳнат қилган. Ўзбекистон автомобиль йўллари лойиҳаси институтининг маъмурий корпуси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг 16 қаватли редакция-нашриётлар корпуси, В. И. Ленин проспектида пойтахтда биринчи ўн икки қаватли тажриба турар жой биноси, Кафанов кўчасида спорт комплекси қурилишларида зарбдорона иш олиб борди. Бу объектлардаги барча қурилиш ишлари сифатли ва тез суръатларда адо этилган.

Коллектив беш йиллик бошидан бери ойлик ва квартал топшириқларини ошириб бажаряпти. Шу сабабли ҳам беш йилликнинг уч йили топшириғини Улуғ Октябрнинг 61 йиллиги арафасида уддалади. Шу кунларда эса мазкур йилнинг апрель ойи меҳнат календари бўйича иш бажармоқда.

Бригада қўлга киритаётган ютуққа ишлаб чиқаришга янги методларни кенг жорий этилиши, шу билан бирга, сифатли ва самарали меҳнат қилиш учун социалистик мусобақани авж олдираётган Ўзбекистонда хизмат кўрсатган бинокор А. Узоқов, Е. Стасюк, А. Иброҳимов каби бинокорларнинг ҳиссалари катта бўлмоқда. Улар бинокорликдаги бир неча касбларни мукаммал эгаллаб олишган. Шунинг учун коллективнинг кўп аъзоларига ҳам ўз касбларининг сирларини ўргатиш, уларни ҳам илғорлар сафида бориши учун тер тўкишяпти.

— Бригадамиз аъзолари ўтган йили свердловсклик бинокорларнинг беш йиллик топшириқни кам ишчи кучи билан бажариш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусига қўшилишган эди, — дейди бригада етакчиси Николай Егоров. — Шу сабабли коллективимизнинг бир нечта малакали қурувчисини бошқа бригадага ўтказдик. Аммо аввалги аҳдимиздан қайтмадик. Ўнинчи беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажармоқчимиз. Шунинг учун кун сайин қувончли зафарларга эришиш учун социалистик мусобақани авж олдиряпмиз.

А. ДАДАБОЕВА.

КПСС аъзоси Нодира Турсунова узоқ йиллардан бери «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилиб келади. Бу ишлаб чиқариш илғори жамоат ишларида ҳам актив қатнашиб, бошқаларга ўрнак бўляпти. У коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номга эгадир. Нодира бошчилик қилаётган цех комсомол ташкилотининг аъзолари пешқадамликни қўлдан бермасдан келишяпти. Ҳозир Н. Турсунованинг ўзи 1980 йил ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

▲ СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР ОЛДИДАН

ЎҚИТУВЧИЛАР— АГИТАТОР

Ҳозирги вақтда ҳамма сайлов участкаларида СССР Олий Советига сайловларга пухта тайёргарлик кўриш ва уни намунали ўтказиш учун қизғин тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. 60/103-сайлов участкаси Сергели районидаги 237-ўрта мактаб биносига жойлашган. Бу ерда сайловчилар учун намунали агитпункт ташкил этилган. Агитпунктга мазкур мактаб директори Ҳамид Мираҳмедов мудирлик қилади.

Агитпункт яхши жиҳозланган. Иш плани, агитаторлар рўйхати, навбатчилар графиги, сайлов участкасининг схемаси чиройли ёзилиб, кўзга кўринадиган жойга осилиб қўйилган. Стол устида «Партийная жизнь», «Партия турмуши», «Агитатор» журналлари, «Правда», «Известия», «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока», «Тошкент оқшоми» газеталарининг янги сонлари, СССРнинг ва Ўзбекистон ССРнинг янги Конституцияси, СССР Олий Советига сайловлар тўғрисида Қонун, КПСС XXV съезд ҳақида ҳикоя қилувчи материаллар қўйилган.

Мактабнинг педагогика коллективи —42 ўқитувчининг ҳаммаси агитатор. Улар агитпунктда навбатчилик қиладилар, сайловчилар билан турли мавзуларда суҳбатлар ўтказадилар. Шу кунларда улар аҳолини рўйхатга олмоқдалар, агитпунктни ва сайлов участкасини безатишда актив қатнашмоқдалар.

А. ЭШМАТОВ,

●

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Киров районидаги 70-мактабга жойлашган 42/91-сайлов участкасида сайлов олди тайёргарлик ишлари қизғин тус олди. Мактабда ташкил қилинган сайлов участкасида янги газета-журналлар, сайлов ҳақидаги Низомлар, беш йилликлар ҳақидаги маълумотлар, телевизор, радио сайловчилар ихтиёрида. Сайлов участкасининг иш плани, турли лекция ва суҳбатлар бўладиган кунлар, юристлар навбатчилиги рўйхати ёзиб осиб қўйилган. Агитпункт мудири, коммунист М. И. Факаева жонбозлигида олиб борилаётган ишлар сайловчиларни мамнун этмоқда.

Сайлов олдидан агитаторларнинг йиғилиши бўлиб, сайловчилар билан олиб бориладиган суҳбатлар ҳақида тегишли кўрсатмалар берилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ» хотира асарлари, КПСС XXV съезди қарорлари, СССРда сайлов системаси каби мавзуларда С. Иброҳимов, М. Назарова каби ўқитувчилар доклад қилдилар, юрист М. Шомуродов консультация беряпти.

70-мактаб ўқитувчилари ҳамда Марказий геология лабораторияси ишчиларидан ташкил топган қирққа яқин агитатор хонадонларда бўлиб, сайловчилар билан дастлабки суҳбатларни ўтказдилар.

С. СУЛТОНОВ.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

«ҲОЖАТБАРОР» СОТУВЧИЛАР

ЁКИ ШАҲРИМИЗДАГИ БАЪЗИ МАГАЗИНЛАРДА СПИРТЛИ ИЧИМЛИКЛАР СОТИШ БЎЙИЧА САВДО ҚОИДАЛАРИ НЕГА БУЗИЛМОҚДА?

Энгельс кўчасига жойлашган 10-магазиннинг филиалига кирувчиларни папирос тутуни ва маст-аластларнинг шовқинлари қарши олади. Ичкилик ишқибозлари учун бу ерда эрталабдан кечгача кайф қилиш учун ҳамма имконият мавжуд. Қуйиб сотиладиган винолардан истаганча ичиш билан бирга ўзингиз билан олиб кирган спиртли ичимликни бемалол қуйиб ичсангиз ҳам ҳеч кимнинг сиз билан иши бўлмайди.

Сотувчи мастларга ҳам, эндигина эшикдан кириб келганларга ҳам баб-баравар стаканларга қуйиб сотаверади. Унинг мақсади битта.· У ҳам бўлса кўпроқ виноларни сотиш бўлиб, кайфи ошиб қолганлар билан ҳеч қандай иши бўлмайди. Магазиндан бирин-кетин чиқаётган мастларнинг бири ўтиб кетаётганларга тегажоғлик қилиб, гап отишади, ва яна бири «дам олиш» учун йўлкаларга ўтиришади.

10-магазинни фақат вино-ароқ маҳсулотлари билан савдо қилишга «ихтисослаштирилган» дейиш мумкин. Бу савдо корхонасининг тўртта филиали бўлиб, уларнинг ҳаммасида ҳам спиртли ичимликлар билан савдо қилинади. Шуни айтиш керакки, бу ерда винони қуйиб сотиш учун рухсат қоғози йўқ. Буларнинг ҳаммаси СССР Министрлар Советининг 1972 йил 16 майда «Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш тадбирлари тўғрисида»ги қарорнинг қўпол равишда бузилаётганлигини кўрсатади.

Магазин директори Т. Расулов бу ерда рўй бераётган воқеаларга унча эътибор ҳам бермайди.

— Бўлмаса планни қандай қилиб бажарамиз? — дейди у.

Планни бажариш керак. Лекин бу вино ва ароқ филиалларини кўпайтириш ҳисобига бўлмаслиги лозим. Бунинг устига савдо шахобчаларида озиқ-овқат маҳсулотларининг ассортиментлари ниҳоятда кам.

Шаҳримиздаги бошқа районларда ҳам ичкиликбозлар учун қулай шароитлар яратилган жойларни учратиш мумкин. Буларнинг ҳаммаси мавжуд қоидаларнинг бир онтасига амал қилмайди. Мисол учун, лоақал Чилонзор райпишчеторгига қарашли 19-магазинни олайлик. Бу магазин ёнида 439-болалар комбинати жойлашган бўлишига қарамасдан магазинга кирувчилар истаган пайтларида ана шу ердан спиртли ичимлик сотиб олишлари мумкин. «Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш тадбирлари тўғрисида»ги қарорда таъкидланишича болалар ташкилотларига яқин жойдаги магазинда ароқ сотишни тақиқлаш тўғрисида аниқ ёзиб қўйилган.

Ўз-ўзидан маълумки, айрим савдо ходимлари ўз фойдаларини кўзлаб мана шундай тартиб бузилишларига йўл қўймоқдалар. 19-магазин сотувчиси Ф. Бакеева икки шиша «Экстра» ароғи сотиб харидорнинг 76 тийинига хиёнат қилган. Бунда магазин мудири М. Эргашевни бу ишдан хабардор бўлганига шак-шубҳамиз йўқ.

Савдо инспекцияси ходимлари Акмал Икромов райпишчеторгига қарашли 1-магазинни текширишганда бу ердаги сотувчи Р. Марьяновская 7-синф ўқувчисига битта шиша портвейн ва бир пачка папирос сотганлиги маълум бўлди. Сотувчи ёш болага спиртли ичимлик сотиш билан бирга унинг 6 тийинини ҳам уриб қолди. Унинг кетидан битта «Экстра» ароғи сотиб олган харидорнинг 38 тийинига хиёнат қилди.

Акмал Икромов районида бундай фактларга жуда кўп дуч келинмоқда. Мисол учун 2-магазин сотувчиси М. Қодирова 4 сўм 42 тийин турадиган ароқни 4 сўм 50 тийиндан сотган. Савдо қоидалари мана шу райондаги 1, 3, 8, 17, 21, 23, 28-магазинларда ҳам бузилмоқда. Ушбу район озиқ-овқат савдоси идораси раҳбарлари қўл остидагиларга тўла эркинлик яратиб берган кўринишади. Бундан фойдаланган сотувчилар эса қоидани қўпол равишда бузишмоқда.

Текширишлар ўтказилганда жуда кўплаб айбдорлар планларни бажаришни рўкач қилиб кўрсатишади. Нега бўлмаса баъзи моллар пештахта остидан ёки таниш-билишларга оширилган нархда сотилади. Бундай ҳол Чилонзор райпишчеторгидаги 2-магазинда содир бўлди. Бу ерда «Экстра» ароғи пештахтага қўйилмасдан яширинча сотилган. Савдо корхонасининг омборхонасида эса ана шундай ароқдан 2 минг шишага яқини чиққан. Ана шу каби фактга шаҳар савдо инспекцияси ходимлари бу райондаги 25-магазинда ҳам дуч келишди.

Шаҳар давлат савдо инспекцияси томонидан яқинда ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики спиртли ичимликлар билан савдо қилишда жуда катта камчиликлар содир бўлмоқда. Бундай камчиликлар билан муросасозлик қилиб бўлмайди. Савдо қоидасини бузган, унга бевосита алоқадор бўлган шахсларга нисбатан қаттиқ жазо чораси қўлланиши керак!

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ, А. ҲАТАМОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

К. ЛИБКНЕХТ ВА Р. ЛЮКСЕМБУРГ ХОТИРАСИГА

БЕРЛИН. Немис ва халқаро ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоблари Карл Либкнехт ва Роза Люксембургнинг реакция томонидан ваҳшийларча ўлдирилганлигининг 60 йиллиги муносабати билан ГДР пойтахти меҳнаткашларининг намойиши бўлиб ўтди. Намойишда ГБСП Марказий Комитетининг бош секретари, ГДР Давлат кенгаши раиси Э. Хонеккер, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Советининг Раиси В. Штоф, ГДРнинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари иштирок этдилар.

КУБА АВИАЦИЯСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ГАВАНА. Куба граждан авиацияси ходимлари ўртасидаги социалистик мусобақа якунланди. Баракоа шаҳридаги «Кубана де авиасьон» миллий авиация транспорт компаниясининг коллективи биринчи ўрин олди. Бултур бу компания 40 мингдан зиёд пассажирга — яъни 1977 йилга нисбатан уч баравар кўп пассажирга хизмат қилди.

Куба шарқидаги бошқа кўпгина районлар каби Баракоа ҳам революцияга қадар мамлакатнинг қолган қисмидан деярли ажралган эди. Ҳозир бу районларнинг аҳолиси ҳаво транспортидан кенг миқёсда фойдаланмоқда. Халқ ҳокимияти йилларидагина транспортнинг шу турини ривожлантириш мумкин бўлди.

ТУРИЗМ РИВОЖЛАНМОҚДА

СОФИЯ. Болгарияга социалистик мамлакатлардан келаётган туристлар тобора кўпаймоқда. 1978 йилнинг дастлабки ўн ойи ичида БХРга Европадаги социалистик давлатлардан 2 миллион 400 минг турист, яъни 1977 йилнинг шу давридагига нисбатан 500 минг кўп турист келиб кетди. «Балкан —турист» денгиз бўйидаги ва баланд тоғлардаги курортларда одатдаги дам олишдан ташқари, мамлакат бўйлаб неча юзлаб мароқли маршрутларни саёҳатчиларга таклиф этмоқда. Югославия, Польша, Чехословакия, Совет Иттифоқидан Болгарияга энг кўп турист келмоқда.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига борувчи болгар туристлари ҳам кўпаймоқда. Ўтган йилнинг дастлабки ўн ойи мобайнидагина 500 минг болгар граждани шу мамлакатларга бориб келди.

СОҒЛИҚ ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

УЛАН-БАТОР. МХР халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантиришнинг 1979 йилги давлат планида мамлакат аҳолисига медицина хизматини янада кенгайтириш ва яхшилаш кўзда тутилган.

Бу йил касалхоналардаги ўринлар 5,6 процент кўпаяди. Даволаш-профилактика муассасалари тармоғини анча кенгайтириш ва уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш туфайли шундай қилинади.

Олтинчи беш йилликнинг ҳозирги тўртинчи йилида мамлакатдаги дипломли врачлар сони қарийб саккиз процент, ўрта малакали медицина ходимлари сони эса 5,7 процент кўпаяди.

СУРАТЛАРДА: «Фақат оқ танлилар учун». Мана шундай ёзувлар Жанубий Африка Республикасида ҳар қадамда кўзга ташланади; Африкаликлар мана шундай оғир шароитда ҳаёт кечиришмоқда. ТАСС фотохроникаси.

ТАРИХ БОСҚИЧЛАРИ

ЖАНГЛАРДА СИНОВДАН ЎТГАН ИТТИФОҚ

ТОШКЕНТДА КОНТРРЕВОЛЮЦИОН ИСЁН БОСТИРИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

Тошкентда 1919 йил 19 январь куни қуролли контрреволюцион исён кўтарилди. Туркистон республикаси ҳарбий комиссаридек юксак лавозимни эгаллаб турган чор армиясининг собиқ прапоршчиги Осипов унинг ташаббускори бўлди. Уни оқ гвардиячи офицерларнинг Туркистон ҳарбий ташкилоти ва Антанта блокининг чет эл разведкаси қўллаб-қувватлаган эди.

Қуйидаги мақолада Ўзбекистон ССР Фанлар академияси М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейида сақланаётган нодир ҳужжатлар асосида ана шу исён ва унинг тугатилиши тарихи ҳикоя қилинади.

№ 66 — ИШ

1918 йилнинг июль ойида Туркистон республикаси Фавқулодда комиссияси жойлашган бинога офицер мундиридаги бир киши яқинлашди. У собиқ казак офицери эканлигини айтиб Тошкентда яширин йиғилишлар ўтказаётган собиқ офицерлардан иборат ташкилот мавжудлигини маълум қилди. Бу ташкилот каттагина маблағга, паспорт бланкаларига эга бўлиб Совет ҳокимиятини ағдариш режаларини муҳокама қилмоқда. Улар кишиларни сотиб олиб, турли шаҳарларга жўнатмоқда, масъул лавозимларга қўймоқда.

Собиқ офицернинг бу хабарини текшириш маълумотлари тасдиқлади. Большевикларнинг таклифига кўра Туркистон Марказий Ижроия Комитети 1918 йилнинг 27 декабрь куни Тошкентда Фавқулодда ҳолат муносабати билан Туркистон Совет республикасини ҳарбий лагерь деб эълон қилди ва революцион ҳарбий трибунал қошида Фавқулодда ҳарбий дала суди ташкил этди.

Аҳвол ҳақиқатдан ҳам жуда оғир эди. Тошкентда ҳар бир кишига нон паёги саккиздан бир фунтга камайтирилган. Озиқ-овқат маҳсулотлари, ёнилғи етишмас эди. Нон дўконлари олдида оқшомдан бошлаб жуда катта навбат ташкил бўларди. Аҳвол яна шу билан мураккаблашган эдики, душманлар —собиқ чиновниклар, офицерлар, мулкдор синф вакиллари революцион тадбирларга қарши чиққан кишилар яширин ҳаракат қилмоқда эди.

Афсуски, ўша пайтда хатолар оз бўлмади. Лекин ёш Совет республикасининг контрразведкасига кўпгина нарсалар маълум бўлган эди. Туркистон республикасининг революцион ҳарбий совети махсус бўлими ва фавқулодда комиссиянинг терговчиси Н. К. Юденичнинг ёзишича «Тўпланган маълумотлар ва қидирув материаллари асосида январь исёнининг сабабларини ва манбаъларини тўлароқ очишга эришилди. Турли-туман контрреволюцион ташкилотлар ўртасидаги алоқалар маълум бўлди, чет эл разведкачилар идан Бейли, Тредуэллнинг роли аниқланди. Тишковскийнинг келтирган фактларининг бир қисми кейинчалик Бейлининг «Тошкентда миссия» китобида тасдиқланди. Биз бу фактларни бир неча ўн йиллаб илгари билган эдик».

Банк корчалони Тишковский исёнда катта роль ўйнаган. У отиб ташланишидан олдин атрофлича маълумотлар берди. У Осиповнинг ёрдамчиси сифатида 14 комиссарни ҳалок этишда бевосита айбдор эди. Туркистон генерал-губернатори канцеляриясининг собиқ бошқарувчиси полковник Цветков ҳам аноййи роль ўйнамади. У чет эл разведкаси билан узвий боғланган эди. Исёнчилар у орқали атаман Дутов ва Аненков билан алоқа ўрнатишган.

В. Е. Агапов деган кимса — Тошкентдаги темир йўл бош устахонаси комиссариатининг раиси 1918 йилда Туркистон республикаси учун жиддий қийинчиликлар туғилган даврда большевиклар партияси сафидан чиқди.

Агапов революция ишига хиёнат қилиб, меньшевиклар ва оқ гвардиячилар Цветков ва Тишковскийлар билан тил бириктирди. Кейинчалик Туркистон Ҳарбий Фавқулодда комиссияси раисининг ўринбосари А. Ш. Шарафутдиновнинг ёзишича «у устахоналарда бўлиб темирйўлчи ишчилар орасида контрреволюцион агитация ишлари олиб борган. Ўз атрофига меньшевик, эсерларнинг қолдиқларини тўплаган. Оқ гвардиячиларнинг хом хаёлларига кўра Агапов устахона ишчиларини ўз томонига оғдириб олишга лаёқатли эди. Лекин исёнчилар янглишган эдилар. Темирйўлчилар якдил бўлишиб ўзларининг жонажон ҳокимиятларини ҳимоя қилдилар».

Исён ташкилотчиси Туркистон Ҳарбий ташкилоти (ТҲТ) чет эл разведкаси билан узвий боғланган бўлиб Англия қўшинларининг Закаспийга ҳужуми кунига исённи мўлжаллади. Шундай қилиб Тошкентда оқ гвардиячиларнинг исёни Туркистон ва Россиянинг бир қатор шаҳарларини қамраб олган катта фитна—ҳаракатнинг бир қисми эди, холос.

Академик Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейида илмий архивнинг № 66 — иши хронологик тартибда исённинг манбалари, унинг тугатилиши жараёнларини акс эттирган.

КОМИССАРЛАРНИНГ ҚАТЛ ЭТИЛИШИ

Тарих музейидаги нодир ашёлар фондида ФВР № 76 белгиси остида Тошкент Советининг жанговар партия дружинаси Қизил байроғи сақланмоқда. Партия дружинаси 1919 йилнинг январь воқеаларида ҳал қилувчи роль ўйнаган эди.

Шаҳарда 18 январь кечаси нотинч бўлди. Республиканинг кўпчилик ходимлари шаҳар муҳофазаси бошлиғининг кабинетида йиғилишга тўпландилар. Қуролланган кишиларнинг бир группаси темир йўл устахонасига бостириб киришга ва уни эгаллашга ҳаракат қилганлиги тўғрисида маълумот тушган эди.

Фавқулодда йиғилишга тўпланганлар орасида Осипов кўринмади. Уни қидириб топишга ва шаҳардаги аҳволни билишга аҳд қилишди. Ҳукумат аъзолари телефонда у билан боғланишганда Осипов вазиятни муҳокама этиш учун иккинчи полкка етиб келишларини илтимос қилди. Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг раиси В. Д. Вотинцев, шаҳар Советининг раиси Н. В. Шумилов, шаҳар Совети раисининг ўринбосари В. Н. Финкельштейн, Туркистон Фавқулодда комиссиясининг раиси И. П. Фоменко ва бошқа комиссарлар хиёнатдан бехабар ҳолда Осиповнинг қароргоҳига жўнадилар. Иккинчи полк штабида улар асир олинди ва Осипов, Тишковский ва Боттнинг ҳукмига кўра отиб ташланди. Исёнчилар қўлига Эски шаҳар партия дружинаси штабининг раиси Низомитдин Хўжаев ҳам тушиб қолган эди. Тақдир тақозоси билан у омон қолди, 14 комиссарнинг ҳалок бўлганини ўз кўзи билан кўрди. Кейинчалик у ўз эсдаликларида шундай деб ҳикоя қилган эди:

— «Гауптвахтада асир олинган кўплаб коммунистлар орасида мен М. С. Качуринер, А. Я. Першинни ва бошқаларни ҳам кўрдим... Кўп вақт ўтгани йўқ. М. С. Качуринерни чақиришди. У менга қўлини тетик узатиб шу сўзларни айтишга улгурди: «Ўртоқ Низомитдин Хўжаев, хайр энди, менга ҳам навбат келди». Қолганлар билан видолашишга йўл қўйишмади. Уни тезда олиб чиқиб кетишди. Ўқ овозлари эшитилди. Коммунист, жангчи М. С. Качуринернинг жўшқин юраги уришдан тўхтади».

КУРАШ АВЖ ОЛМОҚДА

Оқ гвардиячилар шаҳар кўчаларини қонга тўлдирдилар. Революция фарзандларини отдилар. Буржуазия эса ғалабадан айюҳаннос сола бошлади. Исёнчилар шаҳарнинг каттагина қисмини, почта, телеграф, банкни эгаллашди. Барча ҳукумат муассасаларини тор-мор қилишди.

Осипов олтин погонлар тақишга шошилиб босар-тусарини билмаётган офицерлар қаторида кайфона буйруқлар кетидан буйруқлар берарди. У контрреволюциянинг катта ўйинида оддийгина киши эканлигини ҳали билмас эди.

Унинг адъютанти прапоршчик Ботт, комиссарларни шахсан отган Ботт буни биларди. У яна шуни ҳам билардики, исён муваффақиятли тугаса, Осиповнинг ўзини кимдир гумдон қилади.

19 январь куни тонгда шаҳар кўчаларида Осипов, Руднев ва Тишковский имзо чеккан «Гражданларга мурожаат» ёпиштирилди Шу куннинг ўзида «Вақтли комитетдан» мурожаати чиқарилди. Унда исёнчиларнинг иғвогарона ваъдалари ёзилган эди. Бутун шаҳар бўйлаб черковларда қўнғироқлар жаранглаб, Марказий кўчаларда ясан-тусан буржуйлар пайдо бўлди. Тошкентнинг Эски шаҳрида жанглар бўлмади. Лекин бу ерда ҳам савдогарлар, бой ва муллалар қутуриб милиция участкалари, совет муассасаларига таҳдид қила бошладилар.

Революцион Тошкент барча большевиклар, бош темир йўл устахонаси ишчилари ва ҳарбий қалъа ҳимоячилари сиймосида Совет ҳокимияти қалқонига айланиб мардона курашди. 19 январь куни революция кучларининг контрреволюция билан ҳал қилувчи олишуви бўлди.

Ўзбек ишчиси Абдураҳмон Толипов бу ҳақда шундай ҳикоя қилади.

— Шуни билдимки, бизнинг ишчи ҳокимиятимизга катта хавф таҳдид солмоқда. Менга милтиқ беришларини сўрадим. Мендан «Абдураҳмон, сен отишни биласанми?» деб сўрашди. Мен «ҳа» дедим. Лекин умримда милтиқ ушламаган, қандай отишни ҳам билмасдим.

Партия дружинасининг жангчилари Зайнутдин Илёсов, Абдураззоқ Ҳакимбоев, Миркомил Миршаропов ва бошқа ўзбек меҳнаткашлари шундай ўйлашар ва ҳаракат қилишарди.

Д. И. Манжара ўз эсдаликларида таъкидлашича, «Оқ гвардиячилар исённи бостиришда тошкентлик ишчилар катта роль ўйнаганлар. Совет ҳокимияти ва Коммунистик партия учун ўша оғир кунларда ишчилар оммаси ҳақиқий садоқатини намойиш қилди, ҳар қандай қийинчилик, очликка қарамай улар аҳил туриб ишчилар ҳокимиятини ҳимоя қилишди. Тошкент ишчилари тўғрисида гапирар эканмиз Эски шаҳар ишчилари ва ҳунармандларининг жанговар революцион роли тўғрисида ҳам айтиб ўтиш керак. Улар коммунистлар раҳбарлигида жанг қилдилар. Эски шаҳарнинг партиявий большевистик дружинаси ишчилар қалъасидан узилиб шаҳарда нима бўлаётганидан бехабар бўлсада уюшқоқ ҳолда қуролландилар. «Ишчилар қалъаси»га ёриб ўтолдилар, оқ гвардиячиларга қарши ишчиларнинг умумий курашига қўшилдилар».

ИСЁННИНГ БОСТИРИЛИШИ

Бош темир йўл устахонаси ўша пайтда ҳақли равишда «Ишчилар қалъаси» деб юритилган. У шаҳарнинг ва Қизил гвардиянинг революцион маркази эди.

19 январь куни эрталаб гудок янгради. Бош темир йўл устахонаси ишчилари, Тошкент узели, Бородин устахонаси ходимлари ва бошқалар устахонага оқиб киришди. Совет ҳокимияти ҳимоячиларининг умумий сони 1500 га яқинлашди. Лекин уларнинг сафи коммунистлар, ҳунармандлар, касаба союз аъзолари ва ҳатто исёнчиларнинг лагеридан қочиб келганлар ҳисобига тобора кенгайиб борарди. Осипов ишнинг чаппасига айланаётганини кўриб ҳарбий қалъа ҳимоячиларига ва устахона ишчиларига жангсиз таслимни таклиф этди. Унинг ихтиёрида пиёдалар батальони, кавалерия дивизиони, мулкдор синф вакиллари, офицерлар, кадетлар, гимназистлар, савдогарлар ва бошқалардан тузилган отрядлар бор эди.

«Доҳийликка» даъвогар тагидаги замин қимирлаб қолганини тушунди. Боз устига агентлари ҳарбий қалъа коменданти И. П. Беловга Камолитдиновнинг мусулмон ротаси ёрдамга келганини ва бу эса қалъа ҳимоячиларининг жанговар руҳини кўтариб юборганини хабар қилди.

20 январь куни ишчиларнинг исёнчиларга ҳужуми бошланди. Қалъа оғир артиллерияси мададида оқ гвардиячиларнинг асосий кучи жойлашган иккинчи Сибирь полки ва шаҳар хиёбони казармалари тўпга тутилди. Қизил гвардия отрядлари бош темир йўл устахонасидан колонна-колонна бўлиб ҳужумга ўтишди. Оқ гвардиячилардан ҳар бир кўча қаттиқ жанглар эвазига тозаланарди.

Исёнчилар ҳужумга дош-бардош беролмай Чимкент йўли бўйлаб қоча бошладилар. Улар давлат банкидаги олтинларни ўзлари билан олиб чекинишди. Лекин у ерда ҳам улар оёғи куйган товуқдай типирчилаб қолишди. Сўнг Бурчмулла райони, Фарғона томонга қочишди. Лекин каллакесарларни бегуноҳлар қони тутди.

Исён тор-мор қилингандан сўнг Ф. Э. Дзержинский таклифи билан Осипов ва ТҲТ иши бўйича текширишлар умумлаштирилди. РСФСР Марказий Ижроия Комитетининг Бухоро амирлиги ҳузуридаги мухтор вакили қатъий талабига кўра 14 комиссар ҳалокати ташаббускорларидан бир группа офицерлар одил суд қўлига топширилди. Ботт, Тишковский, Михайловский ва бошқа каллакесарлар Олий трибунал ҳукми билан отиб ташланди.

Амир яширин суратда Осиповни чегарадан ўтказди ва бу билан уни халқ ҳукмидан сақлаб қолди. Аммо Осипов марҳум ҳамтовоқлари тақдиридан қочиб қутулолмади. Эрон йўлида дарбадарликда ўлиб кетди.

Авантюрист ва оқ гвардиячи Осиповнинг ҳаётига шу тариқа шармандаларча нуқта қўйилди. Контрреволюциянинг тарих ғилдирагини орқага айлантиришга бўлган яна бир уриниши ҳалокатга юз тутди.

1919 йилнинг январь воқеаларида Коммунистик партиянинг ўз тақдири, ўз тарихининг бунёдкори — халқ билан улуғ иттифоқи яна бир синовдан ўтди.

Ҳамдам СОДИҚОВ,

тарих фанлари кандидати.

ТО Справкалар бюроси
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. АСҚАРОВ: В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети қошидаги чет эл гражданлари учун тайёрлов факультети қачон ташкил этилган?

Жавоб: В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети қошидаги чет эл гражданлари учун тайёрлов факультети 1961 йилда ташкил этилган. Бу факультетни ташкил этишдан мақсад— чет мамлакатлардан келган ёшларни совет олий ўқув юртлари ва техникумларига киришга тайёрлашдан иборат. Факультетни тамомлаганлар Москва, Ленинград, Киев, Тошкент, Боку, Минск ва Совет Иттифоқининг бошқа шаҳарларида ўқишни давом эттирадилар ёки илмий-тадқиқот муассасаларида стажировкадан ўтадилар.

Ҳозир республикамизнинг ўрта ва олий ўқув юртларида 60 дан ортиқ мамлакатдан келган 1600 дан ортиқ чет эллик ёшлар таълим олишяпти.

∴ ∴ ∴

У. ОДИЛОВА: Шаҳримизда болалар шубасини тикиб берадиган ателье бор экан. Шу ателье қаерда жойлашган.

Жавоб: В. И. Ленин номидаги якка буюртмалар тикиш ва ремонти ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 28-ательеда фарзандларимиз учун ранг-баранг болалар либослари тикиб берилади. Паркент бозори территориясида жойлашган бу ательеда сунъий мўйнадан шубалар тикиб бериш йўлга қўйилган. Буюртмачи мўйна рангини ва тикиладиган либос фасонини ўзи танлаши мумкин.

∴ ∴ ∴

Н. АЛИЕВ: Ҳозирги пайтда телевидение ҳаётимизга жуда сингиб кетди. Ҳатто ҳозир рангли телевидение ҳам жуда оммалашиб кетди. Мен шу ўринда мамлакатимиздаги қанча шаҳарда рангли телевидение программалари кўрсатилаётганлиги тўғрисидаги маълумотни билмоқчи эдим.

Жавоб: Москваликлар рангли программани биринчи бўлиб кўриш шарафига муяссар бўлишган. Ҳозирги пайтда Ватанимиз пойтахтидан ташқари Киев, Тбилиси, Тошкент, Боку ва бошқа шаҳарларда ҳам рангли телевизион эшиттиришлари намойиш этилмоқда. Радиорелье линиялари ва алоқа йўлдошлари ёрдами билан мамлакатнинг 80 дан зиёд шаҳарларида истиқомат қилувчи аҳоли рангли программани томоша қилмоқда.

∴ ∴ ∴

М. ШОҲАКИМОВ: Мен бир нарсани сўрамоқчи эдим: айтингчи, кимлар «Касаба союзларидаги актив ишлари учун» деган нишон билан мукофотланиши мумкин?

Жавоб: «Касаба союзларидаги актив ишлари учун» деган кўкрак нишони билан жамоатчилик асосида ишлаётган касаба союз активлари, касаба союзлари комитетлари ва советларининг раислари ва аъзолари, касаба союз ташкилотчилари ва касаба союз группаларининг раислари ҳамда уларнинг активлари, фабрика-завод маҳаллий комитети раислари ва бу комитет комиссияларининг аъзолари, касаба союз комитетлари ва советларининг инспекторлари ва активлари, илмий-техника жамиятлари ва Бутуниттифоқ ихтирочилик ҳамда рационализаторлик жамиятларининг жамоатчилик ва ижодий бирлашмалари аъзолари, шунингдек маданий, спорт ва соғломлаштириш муассасаларининг касаба союз ходимлари ва активлари мукофотланадилар.

«Касаба союзларидаги актив ишлари учун» кўкрак нишони 1965 йилнинг январида ВЦСПС президиуми томонидан таъсис этилган.

1979 йил—Халқаро болалар йили

ИМТИЁЗЛИ АВЛОД

БИР инглиз руҳонийси мамлакатимизга қилган сафаридан ўз юртига қайтиб борганида ундан: «СССРда имтиёзли синфлар борми?» деб сўрашибди. «Ҳа, у ерда битта шундай синф бор, у ҳам бўлса — болалар» деб жавоб қилган экан. Дарҳақиқат, чет эллик кишининг эътироф этиши учун тўла асос бор.

Бизнинг мамлакатимизда ҳамма яхши нарсалар фарзандларимизнинг соғлом ва бахтиёр ўсишларига хизмат қилади. Уларнинг ҳар бир куни қувноқ ва мазмунли ўтиши учун барча имкониятлар яратилган. Буни шаҳримиз болалари мисолида ҳам кўришимиз мумкин. Ҳар йили мактабларнинг ўн минглаб ўқувчилари ёзги каникулни хушманзара ва сўлим оромгоҳларда ўтказадилар. Бундан ташқари, пойтахтимизнинг янги қурилаётган барча турар жой массивларида болалар учун ўнлаб ўйин майдончалари, спорт иншоотлари, парк ва хиёбонлар мавжуд. Юнусобод ва Шимоли-Шарқ, Қорасув ва Қўйлиқ, Чилонзор ва Қорақамиш массивларининг кўпгина кварталларидаги болалар майдончалари кичкинтойлар билан ҳамиша гавжум. Ҳовлилар саранжом-саришта, озода. Ўғил-қизларнинг қувноқ ўйин-кулгиси кишини қувонтиради. Чунки шу жойларда яшовчи ота-оналар фарзандларининг юриш-туришига бефарқ қарашмайди. Қўни-қўшнилар ўз ҳовлилари ва кварталларидаги очиқ майдончаларни тартибли ҳолга келтиришган. Болаларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш ҳақида қайғуришади. Шунинг учун ҳам уларнинг фарзандлари зерикиш нималигини билишмайди.

Музаффар ака оиласи билан Чилонзорга кўчиб келган дастлабки йиллари янги уйнинг айрим ташвишлари билан банд бўлиб қолди. Бир куни ўғлининг: «Уйда ўтираверib зерикиб кетдим» деб шикоят қилиши уни ўйлантириб қўйди. Кейин ҳовлидан ўтганида, ҳали бу ерга бирор туп гул экилмаганига, болалар учун жуда бўлмаса арғумчоқ ўрнатилмаганига ачинди. Болалар майдончаси ўрнига эса айрим кишилар шахсий машиналари учун гаражлар қуриб олишган эди. Музаффар ака Жаъфаров қўшнилари билан кенгашиб, ҳовлини тартибга келтиришга бел боғлади. Акром Хўжаев, Абдумалик Ҳасанов, Александр Фурцев, Турди Тожиев каби қўшниларини йиғиб ўз фикрини ўртага ташлади.

— Кўнглимиздаги гапни айтдингиз, — дейишди улар. — Бу ишга ҳовлимиздаги барча аҳолини тортишимиз керак. Шундан кейин Чилонзор массивининг 19-кварталидаги 9 ва 10-уйларда истиқомат қилувчи аҳолининг умумий мажлиси ўтказилди. Ишни кўплигини баҳона қилиб мажлисга келмаганлар ҳам бўлди. Шунга қарамай, ўз ҳовлиларини намунали жойга айлантиришни истаган жонкуярлар кўпчилик экан.

— Ҳовлимизда бассейн ва арғумчоқлар қуришимиз керак, — дейишди бирлари.

— Мактаб билан алоқа боғлаб болаларимизнинг ўзлаштиришини кузатиб боришимиз, турли тўгараклар ташкил этишимиз мумкин, — дейишди бошқалари.

— Ҳовли атрофига ток эксак соя-салқин бўларди, — таклиф этди яна кимдир.

Бошланган ташаббус ҳаммани хурсанд қилиб юборган эди. Қўшнилар турли касб эгалари эмасми, ҳар ким ўз касбига қараб бирорта жамоат ишини бажарадиган бўлди. Агрономлар боғбонликни, инженерлар тўгаракларга раҳбарлик қилишни ўз зиммаларига олишди. Халқаро болалар йилига бағишланган тарбиявий ва маданий тадбирлар плани ишлаб чиқилди. Унда фабрика ва заводларга экскурсиялар уюштириш, партия ва меҳнат ветеранлари, адабиёт ва санъат ходимлари билан учрашувлар ўтказиш, тўгараклар ва спорт секциялари ташкил этиш кўзда тутилган.

Ҳозир ҳовлидаги гаражлар олиб ташланди. Ўйин майдончалари қайта планлаштирилиб, бассейн куришга киришилди. Янги йилнинг биринчи куни ҳовлида безатилган арча чироқлари ёқилиб, Қорбобо пайдо бўлганида болаларнинг қувончи чексиз эди. Ҳа, эндиликда шу ҳовли атрофида яшовчи болалар ҳеч қачон уйларида зерикиб ўтиришмайди. Албатта, эндигина экилган ток навдаси эртагаёқ ҳовлини соя-салқин қилмайди ёки мевали дарахт ниҳоллари гулга бурканмайди. Бироқ кишиларнинг миришкор қўллари билан парвариш этилувчи бу ниҳоллар микрорайон аҳолисининг аҳиллиги ва болаларга ғамхўрлигининг рамзи бўлиб қолади.

Бундай ҳовлилар шаҳримизда кўпайиб боряпти. Инженерлар, педагоглар, дурадгорлар ва бошқа касб эгалари бўш вақтларида авиамоделизм, ганч ўймакорлиги, бичиш-тикиш тўгаракларига бошчилик қилишяпти. Бу улар учун шунчаки эрмак бўлмай, ўзларининг ва қўшниларининг болаларини турли касбларга қизиқтириш, қунт билан ишлаш ва ўз меҳнатида завқ олишга ўргатишдан иборат бўлган хайрли ишдир. Болани кичкиналигида эртак айтиб ёки беланчакда тебратиб овутиш мумкин, лекин у улғайган сари ўзи мустақил нима биландир машғул бўлгиси, бирор ишни ўз қўли билан бажаргиси келади. Шунинг учун болалар тўгаракларга қизиқиб қатнашади.

«Болалар— бизнинг келажагимиз, ҳамма яхши нарсалар болаларга»— бу принципга мамлакатимизда собитқадамлик билан амал қилиняпти. Фарзандларимиз учун боғча ва яслилар, мактаб ва спорт комплекслари қуриляпти. Улар ҳар йили ёзда гулшан диёримизнинг кўркам оромгоҳларида дам олишади. Уларнинг ихтиёрига пионер ва ўқувчилар саройлари, ёш техниклар станциялари бериб қўйилган. Лекин, ҳар бир хонадонда, ҳовлида ота-оналар, қўни-қўшнилар болаларга кундалик ғамхўрлик қилишса, уларга яхши маслаҳатгўй бўлишса, уларнинг ҳар бир кунини мароқли ўтказишга ҳисса қўшишса, нур устига аъло нур бўлур эди.

М. МУРОДОВ,
Т. РАСУЛЕВ.

Эстония ССР. Таллиндаги «Норма» ишлаб чиқариш бирлашмаси чиройли, кўзни қувонтирадиган ўйинчоқлар, пойга автомобиллари, вездеходлар, самосваллар, қайиқчалар ишлаб чиқаради. Ўйинчоқларнинг аксарияти 17 чет эл давлатига, шу жумладан Куба, Болгария, Венгрияга экспорт қилинади.

СУРАТДА: «Норма» ишлаб чиқариш бирлашмасининг рассом-конструкторлари Мильви Лиллинурм (чапда) ва Аре Кярблане ўйинчоқларнинг янги намуналарини яратиш устида ишлашмоқда. ТАСС фотохроникаси.

ОИЛА ДАВРАСИДА СУҲБАТЛАР

• Шингил ўгитлар

ГАПДОНЛИК

Билимдон одам гапдон бўлса, ундан қоронғи диллар ёришади. Аммо бемаъни гапдонлик хонага қамалиб қолган сариқ аридек ғашни келтиради.

ЖАМИЯТГА НАФ

Камчилигини ўз вақтида пайқаб тузатолган киши — фақат ўзигагина эмас, бутун жамиятга наф келтиради.

САВДОЙИЛИК

Савдойилик — руҳий касаллик. Бемор айтган сўзини, қилган ишини билмайди. Аммо шундай соғ одамлар борки, қилаётган бемеҳнат даромади ҳисобига шу кўйга тушиб қоладилар.

БИР УМР УНУТМАЙДИ

Муҳтожлик абадий эмас. Муҳтож одам албатта бир кун ишини топиб кетади, сўнгра у қийналган кунларини унутиши ҳам мумкин. Аммо муҳтож кунида биринчи бўлиб суяган кишини бир умр унутмайди.

ЯХШИ ДЎСТ

Яхши дўст — бамисоли шифокор. Чунки у ҳеч вақт оғир кунингда ташлаб кетмайди.

ОДАМИЙЛИК

Одамийлик — борлик, йўқликка қарамайди. Шу сабабдан халқимиз: «Камбағал бўл, мард бўл», дейдилар.

ДЎСТ ВА ДУШМАН

«Бировга айтиб бўлмайдиган сирни дўстингга ҳам айтмагин, дўстинг душман бўлиши осон» дейдилар. Демак, кишининг энг яқин дўсти— ўзи, энг ашаддий душмани ҳам.

Қудратулла ИНОҒОМОВ.

ФАРЗАНДЛАРГА НАСИҲАТЛАР

(ОЛИМЛАРДАН МУҲАММАД ОСИМНИНГ «ЁШЛАР БИЛАН СУҲБАТЛАР» НОМЛИ АСАРИДАН).

ЗАЙНАБ БУВИ

Севимли болаларим, бу галги суҳбатимизда яна иккита ҳикоят айтиб бераман. Биринчи ҳикоям Салимжон билан Жамиланинг бувиси ҳақида бўлади. Ҳикоямни яхшилаб тинглангг.

ҲИКОЯТ: — Салимжон билан Жамиланинг Зайнаб исмли бувиси бордир. Зайнаб буви қишда иссиқ жойда, ёз кунларида дераза ёнида ўтириб, кўзига кўзойнак тақиб пайпоқ тўқийди ёки ип йигиради. Бувижоннинг бундан бошқа ишлари ҳам кўп. Хўроз, товуқ, жўжаларини чақиради, улар югуриб бувининг ёнига келадилар. Зайнаб буви уларга дон беради.

Ҳар куни эрталаб Салимжон билан Жамила бувиларининг ёнига келадилар, салом бериб у билан кўришадилар, чой ичишга таклиф қиладилар. Буви ҳам уларни ўз қучоғига олиб юз-кўзларидан ўпиб, ҳақларига хайр-дуо қилади. Кечқурун бўлдими, бувининг ҳамма невaралари унинг ёнига йиғилиб:

— Бувижон, эртак айтиб беринг! —деб қўймасдан эртак айттирадилар. Буви ҳам кулиб, невараларининг бошларини силаб-сийпаб:

— Ҳа, қўзичоқларим-а, ҳеч қўймайсизлар, майли, айтсам айта қолай. «Бир бор экан, бир йўқ экан, бўри баковул экан, тулки ясовул экан, қадим замонда бир полвон бола бор экан» деб эртак айтишга киришади.

Зайнаб буви жуда мулойим, очиқ юзли, ширин сўзли кампир, уни ҳамма ўғил-қизлари, келинлари, неваралари жуда ҳам севадилар. Унинг ҳамма айтганларини қабул қилиб, орзусини ўрнига қўядилар.

Азиз болаларим, сизларнинг ҳам албатта бува ва бувиларингиз бор, уларни севасиз, шундай экан, менинг шу икки оғиз сўзимни ёдингиздан чиқарманг:

1. Бува ва бувиларимиз ота-оналаримизни боқиб, тарбиялаб ўстирдилар. Энди жуда қариб қолганлари учун ишлашга кучлари етмай қолди. Уларнинг муҳтож бўлган нарсаларини ҳозирлаб бериш— ўғил-қиз, невaраларининг вазифаларидир.

2. Бува ва бувиларимизни севайлик, ҳурмат этайлик, сира ҳам дилларини оғритмайлик, ҳамма орзуларини ўрнига қўяйлик. Улар ёшликларида биз учун хизмат қилдилар. Энди қариб қолганларида биз уларнинг хизматида бўлайлик, тўғрими болаларим!

Азиз фарзандларим, иккинчи ҳикоямни айтиб бераман. Бу ҳикоямга ҳам яхшилаб диққат қилинг.

ОДОБЛИ БЎЛИНГ

Бир ҳовлининг орқасидаги майдончада тўрт-беш бола ўйнаб юрарди. Шу вақт ҳасса таянган бир чол бобо булар ёнидан ўтиб кетарди, болаларнинг ҳаммаси қўл қовуштириб бобога салом бердилар. Чол бобо жуда хурсанд бўлиб улардан:

— Қалайсиз, севимли болаларим, соғ-саломатмисиз, нима қиляпсиз? — деб сўради. Болаларнинг ҳаммаси бирдан:

— Раҳмат, бобожон, ўйин ўйнаяпмиз, — дейишди.

Бобо яна улардан:

— Мактабда ўқияпсизми, болаларим? — деб сўраганди, болалар:

— Бобожон, ўқияпмиз, фақат бугун дам олиш куни бўлгани учун ўйнаб юрибмиз, — деб жавоб бердилар. Бобо севиниб уларга:

— Офарин, қўзичоқларим, узоқ умрлар кўринг, бахтли бўлинг. Ўйнанг, фақат ўйинингиздан ҳеч кимга зарар келмасин, деб болалар билан хайрлашиб ўтиб кетди. Болалар бобога таъзим қилиб, уни узатиб қолдилар.

Болаларим, менинг мана шу икки оғиз сўзим асло ёдингиздан чиқмасин:

1. Ўзингиздан катталарни доимо ҳурмат қилинг, уларнинг насиҳат қилиб айтган сўзларини жон-дил билан қабул қилинг, одобли, тарбияли болаларни ҳамма севади.

2. Катта одамлар билан сўзлашганингизда одоб, тарбияга риоя қилиб ҳурмат билан сўзлашинг, хўпми? Хайр севимли болаларим, омон бўлинг.

Ш. ЗУННУН
тайёрлаган.

Фарзандларга учун

ҚОР МАЗА

Қор ёғар,
Қор ёғар,
Кўкдан ерга зар ёғар,
Атроф беғубор, тоза,
Қор маза,
Қор маза,
Бир кун ёғар
лайлак қор,
Тўзғир мисли
оппоқ пар.
Бир кун шакар
тўкилар,
Гоҳо кўкдан ун элар.
Қиш фасли
сахий роса...
Қор маза,
Қор маза,
Тарнавларда сумалак.
Йўлакларда яхмалак.
Муз устида тойғоноқ
Ўйнагани кел, ўртоқ.
Қиш завқи
қандай соз-а,
Қор маза,
Қор маза,
Қор ёғмоқда, марҳабо,
Ясаймиз биз қорбобо.
Жон киргизиб
қорқизга
Деймиз,
сен ҳам кир юзга!
Ният соф, олам тоза
Қор маза,
Қор маза.

○

ЭРИТАМАН МУЗИНИ

Қишда укам
музқанд еб,
Оғриб,
тинчи йўқолди.
Томоғимнинг йўлида
Дер, муштумдай
муз қолди.
Жағ шишини кўрсатиб,
Милтиратиб кўзини,
Печ ёнига бориб, дер,
Эритаман музини...

Қамбар ЎТАЕВ.

▲ УЙ БЕКАЛАРИГА

ТИВИТ РЎМОЛНИ ЮВИШ

Тивит, яъни пуховой рўмолни ювиш учун беш литр илиқ сувга 200 грамм совун кириндиси ва бир чой қошиқ танакор (техникада ишлатиладиган бундай танакор рўзғор буюмлари сотиладиган магазинларда бўлади) эритилади, рўмол шу сувда 20—30 минут ивиб туриши керак. Шундан кейин рўмолни салгина сиқиб бошқа тоза сувга солиш керак. Бу сувда совун ва танакор икки баравар камроқ бўлиши лозим. Бир оздан кейин рўмол сувини сиқиб тоза илиқ сувда яхшилаб чайилади, офтобга ёйиб қуритилади. Қуритаётганда ингичка савағич (новда) билан уни салгина саваш керак, шунда тивити титилиб, рўмол янада майинроқ бўлади.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси «Восток» клубининг кутубхонасида 30 мингга яқин турли адабиётлар сақланади.

СУРАТДА: катта кутубхоначи Ольга Ямпольская болаларга китоб танлашда ёрдам бермоқда. М. Нуриддинов фотоси.

• Аёллар, Сизлар учун

АТИР СЕПГАН БЎЛСАНГИЗ

Атирнинг хуш иси атрофдаги кишиларнинг диққатини жалб қилади. Шунинг учун атир суртган бўлсангиз, кийим-бошингиз саранжом-саришта бўлсин. Сочингиз ҳам пала-партиш турмакланган ва тўзғиган бўлмасин.

Атирни ҳаддан ташқари кўп суртманг. Акс ҳолда сиздан худди упа-элик магазинининг иси келиб тургандек туюлади.

Атир суртган кишининг ўзига уни ҳиди тез йўқолиб кетгандек туюлади. Атрофдаги одамларга эса ундай эмас. Демак, тез-тез атир суртавериш ҳам шарт эмас.

Оч рангдаги кўйлак ва кофталарингизга атир пуркаманг, доғи кетмайди.

Ис таратишда фаслларнинг ҳам таъсири бор. Ёз ва куз фаслларида ис ўткирроқ, қиш ва баҳорда кучсиз туюлади. Шундан хулоса чиқариб атир суртинг.

МАСЛАҲАТЛАРИМИЗ

▲ Оқариши кийин бўлган кирларни гидросульфит эритмаси қўшилган сувда оқартиб, яхшилаб чайинг.

▲ Газмолни бўягандан кейин яхшилаб чайинг, акс ҳолда йўл-йўл доғ қолади.

▲ Сунъий, синтетик газмолларни дазмолламанг, акс ҳолда кўркини йўқотади.

▲ Кир ювиш машинаси активаторига буюм ўралиб қолса, уни тўхтатиб кирни олиш ва ёзиб-тўғрилаб, машина ғилдираги айланиб турганда солиш керак.

▲ Салқин пайтларда уйни эрталаб, кундузи ва кечқурун бир оз шамоллатсангиз, уй ҳавоси тоза бўлади.

▲ Пианинонинг овозини кучайтирадиган остки ва устки қопқоғига нафталин солинган бир неча дока халтача осиб қўйилса, болғачаларига куя тушмайди.

▲ НАШРИЁТ ТУҲФАСИ

КИТОБ — БИЛИМ МАНБАИ

Халқлар дўстлиги орденли «Ўзбекистон» нашриёти китобхонларимиз учун, агитаторлар, пропагандистлар, партия таълими системасининг тингловчилари учун дарсликлар, ўқув қўлланмалари ва шу куннинг долзарб мавзуларида ҳикоя қилувчи хилма-хил китоблар чоп этди.

Нашриёт иқтисод олий ўқув юртлари студентлари, сиёсий таълим системасининг юқори звеносида ҳамда иқтисодий назарияни мустақил ўрганувчилар учун «Сиёсий иқтисод» дарслигининг 1-томини босмадан чиқарди.

Нашриёт «Иқтисодий таълим системаси» сериясида дарсликлар, ўқув қўлланмалари нашр этишни планлаштирган эди. «Социализм ва меҳнат» (Ишчилар учун дарслик), «Самарадорлик ва сифатни ошириш илғор тажрибаси» (Ишчилар учун ўқув қўлланмаси) ана шундай китоблардан дастлабкисидир. Дарслик меҳнаткашларга иқтисодий таълим беришга мўлжалланган.

СССР Конституциясини ўрганувчиларга ёрдам тариқасидаги «Ривожланган социализм Конституцияси» китобида СССРнинг янги Конституцияси ҳақида асосий маълумотлар берилади, унинг тарихий аҳамияти, Қоидаларининг асосий мазмуни ҳамда унинг совет кишилари ҳаётида ва жамоат ташкилотларининг фаолиятида ўйнайдиган роли очиб берилган.

О. Эшоновнинг «Социалистик давлат тараққиётида муҳим босқич» китобчасида социалистик давлатнинг ташкил топиши ва ривожланиши, ривожланишнинг ўзига хос хусусиятлари бой фактик материаллар асосида таҳлил этилган.

Ж. Бобоевнинг «Ривожланган социализм шароитида ижтимоий онг», Б. Нормуродовнинг «Ривожланган социализм ва ижтимоий ҳаётнинг интернационаллашуви», К. Каримовнинг «КПСС коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш учун курашда», А. Ҳамидхўжаевнинг «Ленин комсомоли босиб ўтган тарихий йўл» каби китоблари китобхонларимизнинг жавонларидан муносиб ўрин олади, деган умиддамиз.

У. ЮСУПОВ,
«Ўзбекистон» нашриётининг китоб пропагандаси бўйича редактори.

▲ МАДАНИЯТ ЯНГИЛИГИ

ДОР УСТИДА МЎЪЖИЗА

Тошкентлик машҳур дорбозлар сулоласининг вакили Олимжон Тошкенбоев раҳбарлигидаги ўзбек цирк группаси мамлакатимизнинг турли шаҳарларида томошалар кўрсатяпти. Ҳозиргача Кемерово, Владивосток, Омск, Ялта шаҳарларининг цирк ишкибозлари ҳамшаҳарларимизнинг дор устидаги мўъжизакор ўйинларини томоша қилишга муяссар бўлишди.

Шу кунларда коллектив Калинин шаҳрида ўз маҳоратини намойиш этмоқда. Томошабинлар уларнинг чиқишларини зўр марок билан кутиб олаяптилар.

Тошкентлик дорбозларнинг навбатдаги гастроль сафари Болтикбўйи республикаларига уюштирилади.

БОЛАЛАРГА АРМУҒОН

«Ўзбекфильм» киностудияси ходимлари яқин кунлар ичида ёш томошабинларга бир қатор янги асарлар тортиқ этади. Шу кунларда мультфильмларни суратга олиш цехида «Лайлак учиб келганда» мультфильми устида қизғин иш олиб борилмоқда. Болаларга хос фантазияга ниҳоятда бой бўлган бу асарни оператор М. Подгурский суратга олмоқда. Асар сценарийси З. Ройзман қаламига мансуб. Ана шу сценарий асосида манзаралар яратган рассомлар Р. Туманков ва О. Афингеновлардир. Бу асарга З. Ройзман ва П. Амировлар режиссёрлик қилмоқда.

«Тошбақа билан чаён» мультфильми устидаги иш ҳам ниҳоясига етай деб қолди. Бу асар сценарийси автори Н. Рожков бўлиб, мультфильмга Ю. Петров ҳамда С. Муродхўжаевлар режиссёрлик қилишмоқда. Асардаги суратларни рассом В. Гриднев ишлаган.

ИЛМ-ФАН ОЛАМИДА

КЎРИНМАС «МЕТАЛЛУРГ»ЛАР

Ғалати бир металлурглар билан учрашув бўлди. Шу учрашув чоғида биз... микроскопнинг турли томонларида турдик. Микроскопнинг нарса қўйиладиган ойнасида киши кўзи зўр-базўр илғайдиган нуқталар живирларди: улар сал-пал типирчилар, жойидан жиларди. Улар яшарди. Улар учун яшаш — рудадан мис ҳосил қилишдан иборат эди.

Буларнинг ҳаммаси Тошкентда Шевченко кўчасидаги Ўрта Осиё геология ва минерал хом ашё илмий-тадқиқот институтида рўй берди. Бу ерда ишлаб чиқилган технология Ўзбекистонда саноатнинг янги бир соҳаси: микробиологик металлургия пайдо бўлганлигидан дарак беради.

Биз микробларга бирмунча хавфсираб қарашга ўрганиб қолганмиз — улар касаллик келтириб чиқариши маълум. Ленин кўз пайқамайдиган шу микробларнинг озгина қисмигина касаллик юқтириши кўпларга маълум эмас. Минг-минглаб микроорганизмлар орасида уларсиз инсоният яшай олмайдиганлари ҳам бор. Хамирни оширадиган ачитқи, қатиқ ивитадиган томизғи, антибиотик дорилар тайёрлайдиган замбуруғлар шулар жумласидандир.

Фанга «Тиобациллос ферроксиденс» ва «Тиобациллос тиооксиденс» деб аталувчи икки хил микроб кўпдан бери маълум. Уларнинг озиқланиши учун карбонад ангидрид, кислород ва сув, «яшаши» учун мис рудаси керак. Руда бўлганида ҳам сульфидли руда, яхшиси мис, темир ва олтингугурт бирикмасидан иборат халькопирит керак. Урал мис конларида, шунингдек чет элларда ўтказилган тажрибалар самарали натижалар берди.

Айни Олмалиқда катта-катта халькопирит запаслари бор. Таркибида миси кўп рудадан у ердаги комбинатда, унинг саралаш установкалари ва печларида фойдаланилади. Ленин яроқсиз жинс уюмларида ҳам мис борки, у гоятда оз миқдорда бўлганлигидан ажратиб олиш қимматга тушади. Энди бўлса, ана шу ташландиқ материаллардан ҳам мис ажратиб олиш усули топилди.

Микробиолог Алла Живаева билан бўлим раҳбари Марлен Орел тажриба установкасини кўрсатишади. Унинг ҳақиқий металлургия эканлигига ишонгингиз келмайди. Оддий қилиб айтганда — бу бир уюм рудадир. Уюмнинг юқорисидан сув сиркиб турибди, ўртасида микроблар яшайди, остидан эса купорос жилғаси оқиб чиқмоқда. Шу жилғага, масалан, темир қириндисини тўксангиз, унга мис қатлами ўлтиради. Энди ана шу икки металлни ё электролиз йўли билан ёхуд эритиш орқали ажратиб олиш ишигина қолади.

Янги хил металлургиянинг принципиал схемаси ана шундай. Амалда эса анча мушкулроқ кечди — ўша «уюмга» энг қулай температура режимини, сув ва ҳаво миқдорини танлаб олишга тўғри келди.

— Чет элларда бундай саноат установкалари ишлаб турибди. Лекин у ерда «уюмдаги» ҳамма мисни 10—12 йилда ажратиб олишга муваффақ бўлишяпти. Биз эса, шу жараён тезлигини оширишга муваффақ бўлдик. Бунинг учун рудадаги микроб зичлигини оширдик.

Шу йил микроб металлургияси институт подвалларидан конга чиқади. Самарқанд областидаги Ингичка конида «кўринмас металлургларга» илк бор бир неча юз тонна руда бериш мўлжалланган. Бу ерда тажриба установкаси ишлай бошлайди. Шундан сўнг олимлар Олмалиқ билан шуғулланишмоқчи: бу ерда уч миллион тонна чамаси ташландиқ материаллар йиғилиб қолган. Келаси йили улар қимматли хом ашёга айланади. Шу таҳлитда олинган мис одатдагисига қараганда 3—4 баравар арзонга тушади.

Институтнинг термостатларида ҳали навбат етиб келмаган пробиркалар эҳтиёт сақланмоқда. Бу ерда бошқа хил —тилла чиқарадиган микроблар яхши соатларни сабр қилиб кутмоқда. Тез орада уларни ҳам иш ўрнига «таклиф этишади».

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

физкультура ва СПОРТ

• СССР халқлари спартакиадаси олдидан

МАСЪУЛИЯТЛИ БЕЛЛАШУВЛАРГА ҲОЗИРЛИК

Бу йил қиш ўз ҳуқуқини бироз кеч ишга солди. Боғ, хиёбон, стадион ва югуриш йўлкаларига сукунат чўкди. Лекин бу спорт мусобақаларини ўтказиш тўхтади деган маънони бермайди. Қуйи физкультура коллективларида олдиндан белгиланган план асосида машқлар, мусобақалар давом этяпти. Беллашувларда спортчиларнинг маҳоратини ошириш, ёшларда чидамлилик ва эпчиллик хусусиятларини шакллантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Тренерлар, судьялар спортчиларга бўлган талабни оширишяпти.

Бунинг объектив сабаблари бор, албатта. Бу йил — СССР халқлари VII ёзги Спартакиадаси йили. У барча спорт ташкилотларида қандай иш қилинганлигини, оммавийлик, маҳорат борасида қандай силжиш бўлганлигини равшан кўрсатиб беради. Шу боисдан ҳам Тошкент шаҳар спорт комитети барча турлар бўйича ўтказиладиган мусобақалар планини ишлаб чиқди. Унда маҳоратни ошириш, республика терма командасига муносиб номзодлар тайёрлашга алоҳида эътибор берилган.

Тўғрисини айтганда, бу иш анча илгари бошланган эди. Жумладан, ўтган йили бўлган XV Тошкент шаҳри спартакиадаси уч босқичдан иборат бўлди. Дастлабки ўқувчилар, сўнг турар жойлар ўртасида ғолиб коллективлар аниқланди. Учинчи босқичда район терма командалари ўзаро беллашдилар. Бу спартакиада беллашувларига кўплаб ўқувчилар, ишчилар, олий ўқув юртларининг вакилларини жалб қилишга имкон яратди. XV Тошкент шаҳри спартакиадасида 427 минг киши қатнашди. Яъни аввалги спартакиадаларга нисбатан бу спартакиада оммавийлиги билан фарқ қилди. Фақат бу эмас, спартакиада қайси район, ЖЭК, саноат корхоналари, қурилиш ташкилотларида физкультура ва спортни ривожлантиришга эътибор билан қараётганлиги, айни пайтда бу ишга юзаки қараётган ташкилотларни аниқлаб берди. Куйбишев, Ленин, Собир Раҳимов ва Фрунзе районларининг спортчилари яхши натижалар кўрсатишди. Бу шу районларда физкультура ва спортни ривожлантиришга партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари катта ғамхўрлик кўрсатаётганлигидан далолатдир.

Маълумки, Тошкент спортнинг жуда кўп турлари бўйича республика терма командаси учун база вазифасини ўтайди. Агар СССР халқлари VII ёзги Спартакиадасининг финал мусобақаларига тайёргарлик кўраётган спортчилар билан танишадиган бўлсак, уларнинг деярли учдан икки қисми тошкентликлар эканлигининг гувоҳи бўламиз. Хўш, улар масъулиятли беллашувларга қандай тайёргарлик кўришяпти?

Рус шашкаси бўйича шаҳар биринчилигига старт берилди. Халқаро шашка бўйича шаҳар биринчилиги ҳам бошланади. Енгил атлетика бўйича шаҳар терма командаси СССР Кубоги учун ўтказилаётган республика мусобақаларида иштирок этяпти. Шу команда республика терма командаси составида СССР Кубоги ярим финал беллашувларида қатнашади. Кўриниб турибдики, баҳслар, мусобақалар узлуксиз давом этмоқда. Гапнинг маъноси натижаларни яхшилаш, Бутуниттифоқ мусобақаларида республика шарафини муносиб ҳимоя қилишдадир.

База одатда маҳорат оширишнинг бош омили ҳисобланади. Яхши жиҳозланган зал, текис йўлка, чиройли майдонда ўтказилган машқлар самарали бўлади, спортчиларнинг маҳоратини чархлайди. Худди шу масалада анча муаммолар бор.

— Бундан икки йил аввал, — деди бизга шаҳар спорт комитетининг раиси Н. Р. Бойжонов, — Тошкент физкультура институтининг баскетбол бўйича аёллар командаси мамлакат биринчилигининг олий лигасида иштирок этади. Ҳозир у биринчи лига коллективлари орасида ҳам яхши ўйин кўрсата олмаяпти. Нега? Чунки институтда спорт базаси йўқ. Команда жиддий мусобақаларга тайёргарлик машқларини гоҳ қишлоқ хўжалик институтининг спорт залида, гоҳ университетнинг спорт залида ўтказади. Шу мушкуллик спортчиларнинг республикамиз жамоатчилиги кутаётган натижаларга эришишларига тўсқинлик қиляпти.

Шаҳримизда спорт базаларини қуришга аҳамият берилмаяпти деб бўлмайди. Партия ташкилотлари, йирик корхона, олий ўқув юртлари раҳбарларининг ғамхўрлиги туфайли кўплаб спорт иншоотларини қуриш учун жой ажратиб берилди. Лекин бу объектларни бунёд қилиш ўта сустлик билан олиб борилияпти. Жумладан, Акмал Икромов районидаги 3-сузиш ҳавзаси, «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти ихтиёрида бўладиган енгил атлетика стадиони, Тошкент Давлат университети ва политехника институтларининг спорт комплексини бунёд этиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Трактор ва «Тошкенткабель» заводлари ўз стадионларини реконструкция қилишни ҳамон орқага суриб келишяпти.

1979 йил — СССР халқлари VII ёзги Спартакиадаси йили. Республикамиз спорт делегациясининг финал беллашувларида қандай натижага эришишлари кўп жиҳатдан шу кунларда олиб борилаётган машқларга боғлиқ. Шунинг учун ҳам масъул ташкилотлар спорт базаларини бунёд этишга бўлган муносабатларини ўзгартиришлари, комплекс ва сузиш ҳавзалари, стадионларни қуришни тезлаштиришлари керак.

М. ОТАХОНОВ.

МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ

Волейбол бўйича мамлакат биринчилиги олий лига аёллар командаларининг иккинчи тур мусобақалари ниҳоятда қизиқарли ва кескин кураш вазиятида ўтмоқда. Буни натижалар ҳам кўрсатиб турибди. Турнир пешқадами Свердловскнинг «Уралочка» командасининг қизлари москвалик динамочиларни 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Бу динамочиларнинг биринчи мағлубияти эди. Свердловсклик қизлар эртасига Ленинград трамвай-троллейбус бошқармаси спорт клуби вакиллари билан майдонда куч синашдилар. Учрашув 3:0 ҳисобида ленинградлик қизлар фойдасига ҳал бўлди.

∴ ∴ ∴

Тошкентнинг «Автомобилист» командаси волейболчилари Рига шаҳрининг «Аврора» коллективини 3:1 ҳисобида енгди. Ҳамшаҳарларимиз майдон эгалари — Одесса медицина институти спорт клуби қизлари билан бўлган учрашувда эса худди шундай ҳисобда енгилишди. Ҳозир улар беш очко билан турнир жадвалининг бешинчи поғонасидан жой олиб туришибди.

∴ ∴ ∴

Олмалиқ шаҳрида ўсмирлар ўртасида мини-футбол бўйича ўтказилган республика биринчилиги баҳслари тугади. Ҳал қилувчи учрашувда Тошкент шаҳри ва Тошкент области командалари майдонга чиқишди. Ҳамшаҳарларимиз чиройли комбинациялар билан рақибларини шошириб қўйишди. Улар 4:0 ҳисобида ғалабага эришиб, биринчи ўринни эгаллашди.

Юнусобод массиви йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Бу ерда кўплаб турар жой бинолари, маданий-маиший объектлар қад кўтаряпти. Яқинда массивнинг «Б—2» кварталида 280 ўринли болалар боғчаси ишга туширилди. Боғча замонавий усулда қурилган бўлиб, унда кичкинтойларнинг мириқиб ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратилган. Болалар муассасаларини «Главташкентстрой»нинг 159-трестига қарашли 9-қурилиш бошқармаси қурувчилари бунёд этишди.

Х. Мирзакаримов фотоси.

• Бу ҳақда ўйлаб кўринг

САҚИЧ ЭРМАК ЭМАС...

Ҳаётимизнинг равнақи — тўкинсочинликда, гулгун чеҳраларда, пўрим кийинишда, илми заковатда акс этибгина қолмай, ҳуррамлик нашидасида даври-даврон сураётган кишиларимизнинг хулқи-атвор, мулозимат ва суханида ўз ифодасини топган. Гоҳо... Гоҳо ёмби деб чўғни тутгандек бўласиз, илиқ деб ўйлаган нарсангиз зулук бўлиб чиқади. Абдуқодир ака неварасини олиб келгани боғчага боради. Уйга кетишга шайланиб турган болалар бир ерга ғужанак бўлишиб мароқ билан сақич чайнаб туришар эди. Баъзилар оғзидан сақичини олиб чўзиб кўрар, яна бири сақични зўлдирга айлантириб киссасига солиб қўяр эди. Абдуқодир ака невараларини бағрига босар экан, «Сақични қаердан олдингиз?» деб сўраганида, дўмбоқлар «Марям опамиз бердилар» деб жўр бўлишди. Абдуқодир ака кекса шифокор бўлганлиги туфайли сақичнинг баъзи нохуш асоратлари тўғрисида тарбиячи Марямхонга ётиғи билан тушунтирмоқчи бўлиб, уни чақиртирди. Кекса шифокор ҳали фикрларини жамлаганича йўқ эди-ки, олдида жағ ўйнатиб, сақич чайнаб турган Марямхонни кўрди.

— Айтадиган бирор гапингиз борми?

— Синглим, кўнглингизга ботмасин-у, сақич чайнаш, бу номақбул нарса. Шу нарсани расм қилишга ўрганишмасин. Бу гигиеник жиҳатдан ҳам...

— Сафсатангизни қўйинг, амаки, — деб шифокорнинг гапини шартта бўлди тарбиячи, — биринчидан, сақич тишларни мустаҳкамлайди, иккинчидан кирланишдан тозалайди, учинчидан бу мода, тўртинчидан болаларингиз чайнаётган нарса жевачка эмас, парафин-шағамни майдалаб берганман...

Абдуқодир аканинг гапи ҳалқумига шағамдек ёпишиб қолди. Тарбиячининг ўқмол гаплари гурзи бўлиб теккандай шифокорни гангиратиб қўйди.

Абдуқодир аканинг бошлаган гапида жон бор. Аниқ тиббий маълумотларга қараганда, инсон табиий чайнаш натижасида кунига 1-2 литр сўлак ажратади. Бу сўлак эса овқатни намлаш, юмшатиш, ҳазм бўлиши учун дастлабки ишлов беради. Сўлак таркибида карбонсувларни парчалаш қобилиятига эга бўлган ҳамда бактериоцид хусусиятга эгалик қилувчи органик модда — лизоцим мавжуд. Бундан ташқари, сўлакда овқат массасининг ҳазм бўлишида қатнашадиган ва уни эркин ҳаракатига омиллик яратадиган муцин моддаси бор.

Сақич чайнаш тишга фойдали, уни тозалайди ва мустаҳкамлайди. Лекин уни чайнаб муттасил равишда сўлак безларини қўзғотиш натижасида бемавруд сўлак ажратилади, безларнинг табиий фаолияти бузилади. Оқибатда меъда-ичак хасталикларига илашиб қолиш воқеликдан йироқ эмас. Таниқли ихтирочи академик А. А. Микулин инсоннинг қизиқ бир табиати билан таништиради: инсон сўлагида ишқорий омиллик бўлса, меъда ширасида жавҳарли муҳит мавжуд. Мабодо ишқорий омил меъёрдан ортиқ ажралса, меъда ширасидаги кислотани нейтраллаб қўяди. Натижада меъдага тушган оқсил моддалар ҳазм бўлмай ичак йўлига силжийди. Ана шунда бижғиш жараёни дадиллашиб, елланиш кучаяди, натижада заҳарланишга мойиллик яратилади.

Ҳа, афсуски шундай. Кейинги вақтларда негадир сақич ихлосмандлари жуда кўпайиб кетган. Кўча-кўй, жамоат транспортларида, қолаверса, баобрў идора-ю корхоналарда жағ ўйнатиб сақич чайнаётган ёш-яланг, ҳатто катта ёшдагиларни учратиб турамиз. Бу эса лутфи аъло, покиза, ораста ва файзли чеҳраларга раҳна солибгина қолмай, кишини нохуш асоратларга банди этади. Сақич эрмак эмас.

М. НАБИЕВ,
доришунос.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

Ёшлик

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ
САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ

«Ё Ш Л И К»
МАКТАБ-МАГАЗИНИ

ОЗИҚ-ОВҚАТ МОЛЛАРИ БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ КИЧИК
СОТУВЧИЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН

6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

8—10 синф ҳажмида маълумотли 16 ёшдан 25 ёшгача бўлган тошкентлик қизлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

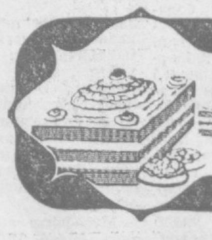

БИР ВАҚТНИНГ ЎЗИДА ЁШИДАН
ҚАТЪИЙ НАЗАР КАССИРЛАР
ТАЙЁРЛАЙДИГАН
БИР ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҲАМ
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАР ОЙДА 64 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ.

ЎҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

ЎҚУВЧИЛАР АЙНИ БИР ВАҚТДА КЕЧКИ МАКТАБДА ЁКИ САВДО ТЕХНИКУМИДА ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

МАКТАБ-МАГАЗИННИ ТАМОМЛАБ ЧИҚҚАНЛАР КАТТА МАГАЗИНЛАРГА ИШЛАШ УЧУН ЮБОРИЛАДИ ВА УЛАРГА СОВЕТ САВДОСИ ТЕХНИКУМИНИНГ КЕЧКИ ЁКИ СИРТҚИ БЎЛИМИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛАДИ.

ҚУЙИДАГИ АДРЕСГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (2, 5, 8, 9, 10, 12, 1, 24, 28-трамвайлар, 2, 3, 9, 22, 55, 80-автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекати) 33-75-48 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

ҲАММАСИ БОЛАЛАР УЧУН

Болалар кийими ва пойафзали... Улар қандай бўлиши керак? Албатта, чиройли, қулай ва пишиқ бўлиши керак. Бу ҳақда пойафзалчилар, тўқимачилар, тикувчилар ғамхўрлик қилишяпти.

ТОШКЕНТ «БОЛАЛАР ДУНЁСИ» УНИВЕРМАГИДА

27 ЯНВАРГАЧА

Ўзбекистон ССР енгил ва маҳаллий саноат министрликларининг саноат корхоналари ишлаб чиқараётган тикувчилик, трикотаж буюмлар, пойафзаллар ва маданий молларнинг

Савдо-кўргазмаси ўтказилади

Савдо-кўргазмасини ўтказишдан мақсад болалар молларига бўлган харидорлар талабини ўрганишдир.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР! СИЗНИ САВДО-КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Савдо-кўргазмаси кунларида универмагнинг ҳамма секцияларида болалар учун мўлжалланган молларнинг кенгайтирилган ассортиментлари намойиш қилинади.

Савдо-кўргазмасидан Сиз қуйидагиларни сотиб олишингиз мумкин:

Тошкент «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмасида қизлар ва ўғил болалар учун тикилган қишки ва мавсумбоп пальтолар;

мактабгача ва мактаб ёшидаги ҳамда боғча ёшидаги қизлар учун шерсть, трикотаж ва ип-газламадан тикилган кўйлаклар (Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси маҳсулоти);

Чирчиқ, Янгийўл, пойафзал фабрикалари ва Тошкент шаҳридаги 1-пойафзал фабрикасида тикилган қишки ва ёзги пойафзаллар;

устки ва ички трикотаж (Тошкент «Малика» трикотаж фирмаси ва Жиззах трикотаж фабрикаси маҳсулоти);

«Ташигрушка» фабрикаси ва Тошкент пластмасса буюмлари ва маиший химия заводида ишлаб чиқарилган пластмасса ўйинчоқлар.

Савдо-кўргазмасида Сиз келажакда ишлаб чиқариладиган кийимларнинг моделлари билан танишасиз ҳамда республикамиз фирмалари ва корхоналарининг вакиллари билан учрашасиз. Сизнинг фикр-мулоҳазаларингиз савдо кўргазмасини уюштирганлар учун зарурдир.

Тошкент «БОЛАЛАР ДУНЁСИ» универмаги ҳар куни (дам олиш куни — душанба) соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Тошкент «БОЛАЛАР ДУНЁСИ» универмаги.
«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

Турист

«АБХАЗИЯ» ТЕПЛОХОДИДА
31 мартдан 17 апрелгача
ҚОРА ДЕНГИЗ БЎЙЛАБ
(Болгария ва Руминияга ҳам ўтилади)
САЁҲАТ ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

МАРШРУТ: «Одесса — Ялта — Новороссийск — Сухуми — Ботуми — Сочи — Варна — София (поездда) — Констанца — Бухарест (автобусда) — Одесса».

ПУТЕВКА БАҲОСИ — 418 сўмдан — 498 сўмгача.

Путёвка баҳосига Тошкентдан Одессагача бориш ва қайтиш, овқатланиш, теплоходда яшаш, экскурсия хизмат ҳақлари ҳам киради.

ҲУЖЖАТЛАРНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯ БЮРОСИДА 5 МАРТГАЧА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700078, Тошкент шаҳри, Парадлар хиёбони, 5-уй, 8-хона, Телефон: 39-13-59. Путёвка тарқатиш бўлими.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/I да **Кармен,** 19/I да **Оламнинг яратилиши,** 20/I да **Сўғд элининг қоплони.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/I да **Тирик мурда,** 19/I да **Уйланиш,** 20/I да **Қиёмат қарз.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/I да **Шаҳзода ва етим қиз,** 19/I да **Она қизим,** 20/I да **Йиллар ўтиб.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/I да **Ишқ қурбонлари,** 19/I да **Чандиқлар,** 20/I да **Ташвишланманг онажон.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«ТЎРТ ҚУЁЗ» ЭСТРАДА-ЦИРК ЛУЛИЛАР РЕВЮСИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.**

КИНО

18 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ИЛТИФОТГА ШОШИЛИНГ» — **Навоий номли.**

«УЗОҚ ВА ЯҚИН ОСМОН» — **Қозоғистон.**

«БИР ТОМЧИ НИКОТИН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КАМБАҒАЛЛИК АЙБ ЭМАС» — **Восток.**

«АФСУС-НАДОМАТ» — **Ҳамза номли.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ҳамза номли, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Тошкент Советининг 50 йиллиги, ВЛКСМ 30 йиллиги, Чайка, Кўкча Москва, Мир, Искра, Янгиобод, Нукус, Фестиваль.**

19 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«ЛЕНИН ВА КРУПСКАЯ» — **Восток.**

«КРАСНОДОНДАГИ МАНГУ АЛАНГА» — **Мир.**

«ИЛТИФОТГА ШОШИЛИНГ» — **Навоий номли.**

«УЗОҚ ВА ЯҚИН ОСМОН» — **Қозоғистон.**

«БИР ТОМЧИ НИКОТИН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

«ҚОРА ҚАЙИН» — **Санъат саройи.**

«КАМБАҒАЛЛИК АЙБ ЭМАС» — **Восток, ВЛКСМ 30 йиллиги, Ғунча.**

«АФСУС-НАДОМАТ» — **Лисунов номли.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Тошкент Советининг 50 йиллиги, Чайка, Ғ. Ғулом номли, Кўкча, С. Раҳимов номли, Москва, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, ВЛКСМ 30 йиллиги, Мир, Искра, Ҳамза номли, Янгиобод, Нукус, Фестиваль.**

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

18 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.15 Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти. 18.00 «Сильва Капутикян поэзияси». 18.30 «Миллионлар ленинча университети» «Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши — 30 ёшда». 1-кўрсатув. 19.00 «Музикали шаҳарча». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Р. Шчедрин. 1-симфония. 20.00 «Монголия бўйлаб». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Иркутск). 20.20 «Кузатувлар». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. «Экран» ижодий уюшмаси. 21.30 «Вақт». 22.05 «Келинг, қўшиқ куйлаймиз». Музикали программа. РСФСРда хизмат кўрсатган артист Л. Лешченко олиб боради. 23.25 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Петя лақабли қуён қандай қилиб шаҳарга борди?». Болалар учун мультфильм. 18.15 «Ҳаёт каби тирик». 18.45 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Конкурслар ва ғалабалар». 19.30 «Ҳамза номли театр актёрлари кинода». Кинокўрсатув. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Дирижёр ҳикоя қилади». Кўрсатувни Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров олиб боради. 21.30 Москва. «Вақт». 22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.25 «Ватангадолар». Бадиий фильм. 2-серия. «Мосфильм». (рус.). 24.00 Кўрсатувлар программаси

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 «Танишинг, Балуев». Бадиий фильм. «Ленфильм». 20.35 Эстрада куйларидан концерт. 21.00 Тошкент янгиликлари.

19 ЯНВАРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси.

9.00 «Вақт». 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Қувноқ стартлар». 10.50 «Кузатувлар». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 12.00 Шимол халқлари артистларининг концерти. 12.40 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Меҳнатинг — иқболинг». Ҳужжатли фильмлар программаси: «Оқ минорага йўл» (Тбилиси), «Магарач». (Симферополь), «Ўртоқ прапоршчик». («Беларусьфильм».). «Архитектор Жим Просян ёдгорликлари». (Ереван). 16.20 «Шахмат мактаби». Бошловчилар учун.

16.50 «Говенда» болалар ансамблининг концерти. (Польша). 17.40 «Ёшлар адреслари». 18.30 «Жасорат». Кўрсатувни Совет Иттифоқи Қаҳрамони, ёзувчи В. В. Карпов олиб боради. 19.00 «Ҳамма нарсани билишни истайман!». Киножурнал. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Халқ ижоди». 20.20 «Кузатувлар». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Вақт». 22.05 «Балет ҳақида». Кўрсатувни СССР халқ артисти О. Лепешинская олиб боради. 23.25 Талабларингизга биноан. «Тонгги почта». Музикали программа. (такрорий кўрсатув). 23.55 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Ш. Перро. «Қизил Шапкача». И. Охунбобоев номли ёш томошабинлар театрининг спектакли. 12.25 «Шеърият мухлисларига». 12.45 «Келин келмоқда». Телевизион музикали фильм. 13.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади». «Касбим — фахрим».

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мен — Совет Иттифоқи гражданиман!». 18.35 «Бердақ ҳақида сўз». Ҳужжатли фильм. 18.45 «Ахборот». (рус.). 19.00 «Мусобақа, мақсад, характер, тажриба». (рус.). 19.30 «Театр учрашувлари» (рус.). 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Тошкент шаҳар И. Охунбобоев номли Маданият уйи дуторчилар ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Вақт». 22.05 «Дала ишлари кундалиги». 22.20 «Телевидение экранида биринчи марта». «Биография факти». Бадиий фильм. «Беларусьфильм». 23.35 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Кўрсатувлар программаси. 20.30 «Авто, авто». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.00 Тошкент янгиликлари. 21.20 «Тошкент» телепрограммаси «Бизнинг бош мухбиримиздан» (рус.).

Республика «Гастроном» контораси 32-магазинининг йўқолган
ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Фрунзе райпишчеторгининг йўқолган
«9-ЭКСПЕДИТОР» ШТАМПИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95 спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94 нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р. 07027. Ўзбекистон Компартияси Марказий Коми тети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Е— 1216.